

บทที่ 6

แนวทางการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน

6.1 ปัญหาสำคัญของเมืองสุโขทัย-ลก

ในการวางแผนการพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการท่องเที่ยว จำเป็นที่จะต้องรู้ถึงปัญหาด้านการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้การดำเนินการวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหาการท่องเที่ยวชายแดนสามารถกระทำไปพร้อมๆ กับการท่องเที่ยวชายแดน หลังจากที่ได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชนเมืองสุโขทัย-ลกแล้ว ก็จะเป็นการชี้ให้เห็นถึงปัญหาต่างๆ ที่มีต่อการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกในปัจจุบัน ดังจะได้กล่าวดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านการใช้ที่ดิน สืบเนื่องมาจากการที่ชุมชนเมืองสุโขทัย-ลกเจริญขึ้นมาโดยปราศจากการวางแผนและการควบคุม การใช้ที่ดินจึงดำเนินไปตามความต้องการของนายทุนเจ้าของที่ดิน ซึ่งยอมคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง จึงทำให้เกิดปัญหาด้านการใช้ที่ดินต่างๆ ตามมาในปัจจุบัน เช่น

- ปัญหาการกันพื้นที่ไว้เป็นถนนสาธารณะที่คับแคบเกินไป ทำให้ไม่สามารถขยายความกว้างของผิวถนนเพื่อรองรับปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้นได้ ส่งผลให้ผู้ใช้งานใช้ถนนต้องใช้ความระมัดระวังในการเดินทางในเมืองสุโขทัย-ลกมากขึ้น ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

- มีการใช้ที่ดินหลายประเภทปะปนกันในชุมชน จากแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร (แผนที่ 3.9) จะเห็นได้ว่า มีการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ มีที่ตั้งปะปนกันอย่างไม่เหมาะสมอยู่ในชุมชน เช่น แหล่งอุตสาหกรรมและที่พักอาศัยอยู่ปะปนกัน ตลอดจนโรงแรมหรือสถานบันเทิงเรสซิเดนซ์สร้างติดกับศาสนสถานและโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการรบกวนกันของการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมที่พบในชุมชนเมืองสุโขทัย-ลกส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมบริการขนาดเล็ก ที่ทำหน้าที่ให้บริการชุมชนมากกว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น การซ่อมยานพาหนะ และการทำมุ้งลวดหรือประตู เป็นต้น การรบกวนชุมชนที่เกิดขึ้นจึงมีไม่มากนัก เช่น การส่งเสียงรบกวนชุมชน เป็นต้น และไม่ได้ส่งผลต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมมากเท่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ส่วนปัญหาโรงแรมหรือสถานบันเทิงเรสซิเดนซ์สร้างติดกับศาสนสถานหรือโรงเรียน เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในชุมชนเช่นกัน เช่น บริเวณถนนประชาวิวัฒน์ ซอย 3 ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดเทพวิมล แต่ในบริเวณนั้นกลับเต็มไปด้วยโรงแรมและสถานบันเทิงประเภทร้านอาหารที่มีนักร้องหรือคาเฟ่ ในพื้นที่ใจกลางชุมชนบริเวณถนนเทศบาลเป็นที่ตั้งของมัสยิดสำคัญ 2 แห่ง คือ มัสยิดอะห์มัดดิยะห์ และมัสยิดปากีสถาน ที่รายล้อมไปด้วยโรงแรมขนาดต่างๆ จำนวนมาก และบริเวณถนนเจริญเขตซอย 3 ซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวสุโขทัย-ลก แต่บริเวณหน้าประตูทางเข้ากลับเป็นที่ตั้งของโรงแรม

และสถานบันเทิงประเภทบาร์เบียร์จำนวนมากตั้งเรียงรายอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งถือว่าเป็นการใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง

- มีการกระจุกตัวอย่างหนาแน่นของย่านธุรกิจพาณิชยกรรมบริเวณใจกลางชุมชน จากแผนที่ 6.1 จะเห็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมหนาแน่นมองเห็นเป็นบล็อกสี่แดง 2 บล็อกต่อกันอย่างชัดเจน ด้านบนจากถนนเอเชีย 18 ด้านตะวันออกจดถนนเจริญเขต ด้านใต้จดถนนเทศบาลชุม และด้านตะวันตกจดถนนสุขดิวิงค์ ต่อเนื่องถึงบล็อกใหญ่ เริ่มจากแนวถนนเทศบาลชุม จดถนนเจริญเขตด้านตะวันออก จดถนนชลธารเขตด้านใต้ และจดถนนอารีพมรรคา ด้านตะวันตก ซึ่งในพื้นที่ใจกลางชุมชนดังกล่าวเป็นที่ตั้งของสถานที่สำคัญ ต่างๆ นอกเหนือจากโรงแรมจำนวนมากที่กระจุกตัวอยู่ในบริเวณนี้ ได้แก่ ด้านตรวจคนเข้าเมือง สถานีตำรวจ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข โรงเรียนบ้านสุโขทัย-ลกตลอดจนธนาคารและร้านค้าต่างๆ ประกอบกับระบบถนนในพื้นที่ดังกล่าวที่เป็นแบบตารางกิริติมีความกว้างผิวถนนค่อนข้างแคบ การกระจุกตัวของย่านพาณิชยกรรมดังกล่าวในพื้นที่เดียวดังกล่าว ย่อมส่งผลให้ผู้ที่ต้องการใช้บริการต้องเดินทางเข้ามาในพื้นที่ใจกลางชุมชนนี้ เป็นการเพิ่มความหนาแน่นของการจราจรบนท้องถนนในบริเวณนี้เข้าไปอีก และส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของประชาชน และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ดังกล่าว ที่จะต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนมากขึ้นด้วย

2. ปัญหาเกี่ยวกับถนนและการจราจร จากข้อมูลของเทศบาลตำบลสุโขทัยในปี 2545 เมืองสุโขทัยมีถนนรวมทั้งตรอกและซอยประมาณ 120 สาย เป็นถนนลาดยางแอสฟัลท์เป็นส่วนใหญ่ มีบางสายที่ยังคงเป็นถนนลูกรัง แต่พบไม่มากนัก และพบในตรอกหรือซอยที่ห่างจากใจกลางชุมชนเมืองเป็นส่วนใหญ่ เช่น ถนนในซอยเล็กๆ ทางตอนบนของเมือง บริเวณชุมชนบนถนนทรายทองซอย 6 และถนนของชุมชนในซอยในถนนเจริญเขตฝั่งตะวันออก ใกล้แม่น้ำสุโขทัยที่ยังคงสภาพเป็นถนนลูกรังอยู่ เป็นต้น จึงส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เป็นหลัก ทั้งประชาชนที่มีบ้านเรือนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่และประชาชนที่ต้องใช้เส้นทางดังกล่าวในการสัญจร ที่ได้รับผลจากฝุ่นผงและควันจากดินลูกรังในหน้าร้อน และหลุมโคลนในหน้าฝนหรือตอนฝนตก นอกจากนี้ขนาดของผิวถนนเข้าสู่ชุมชนดังกล่าวมักมีขนาดค่อนข้างแคบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และการเข้าช่วยเหลือยามเกิดอัคคีภัย ที่อาจมีปัญหาด้านการเข้าถึง

ส่วนในชุมชนเมือง ถนนส่วนใหญ่ในชุมชนเมืองมีสภาพที่ดีใช้การได้เป็นปกติ แต่มีปัญหาเรื่องรูปแบบของระบบถนนที่เป็นแบบตารางกิริติที่มีขนาดของผิวถนนที่ค่อนข้างแคบ ความกว้างประมาณ 4 - 8 เมตร และอยู่ในสภาพที่ขยายไม่ได้ เพราะมีตึกรามบ้านช่องของราษฎรตั้งยึดติดกับขอบถนนทั้งสองฟาก ทั้งนี้เนื่องจากขาดการวางแผนด้านการใช้ที่ดินมาแต่อดีต โดยการปล่อยให้เอกชนจัดการซื้อขายที่ดินอย่างอิสระโดยไม่มีการควบคุม จึงทำให้เหลือพื้นที่สำหรับสร้างถนนแคบเกินไป และไม่มีพื้นที่สำหรับขยายผิวถนนเพื่อรองรับปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ รูปแบบของถนนที่เป็น

การพัฒนาเมืองสู่โท-ลก
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน

แสดง ปัญหาถนน และการจราจร

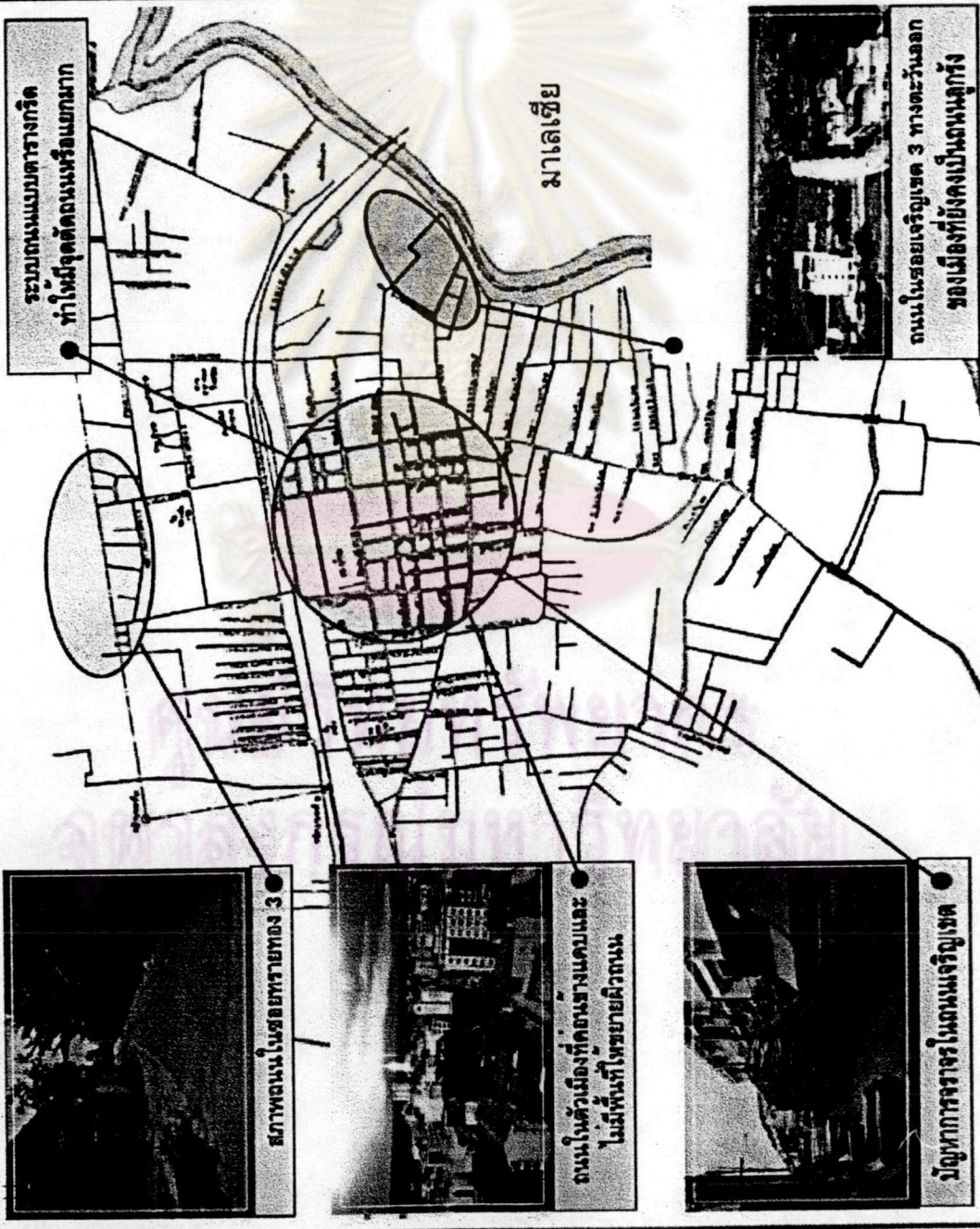
สัญลักษณ์ :

- == ถนน
- ++++ ทางรถไฟ
-)(สะพาน
- - - - เขตเทศบาล
- |-|- เขตประเทศ

ที่มา : จากการสำรวจ

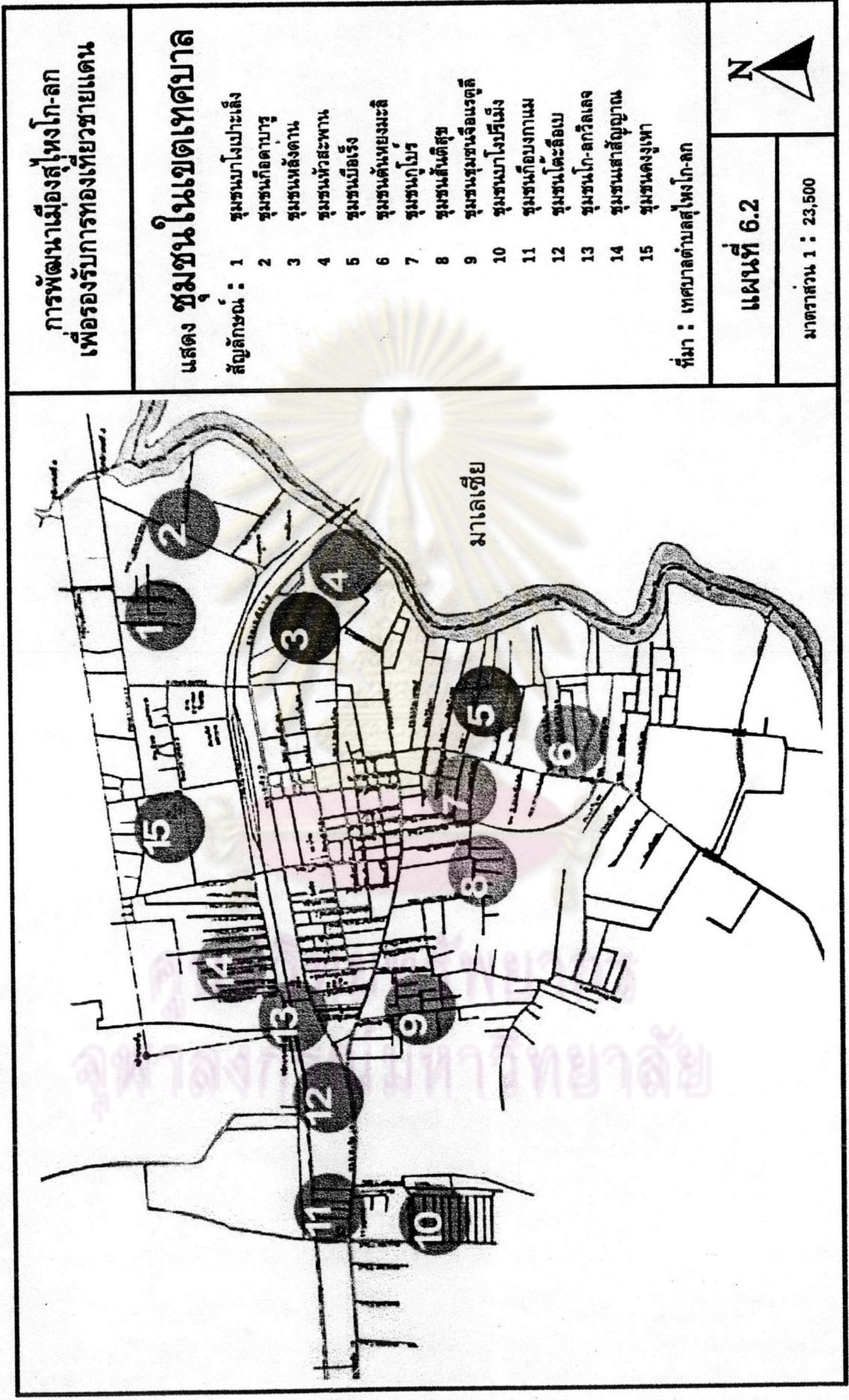
แผนที่ 6.1

มาตราส่วน 1 : 23,500

แบบตารางกริดที่มีจุดตัดระหว่างถนน หรือแยกจำนวนมากในระยะทางสั้นๆ รวมถึงการจอดรถที่ไม่เป็นระเบียบของประชาชนและนักท่องเที่ยว และการใช้พื้นที่ทางเดินเท้าเป็นที่ตั้งสินค้า ทำให้คนเดินถนนต้องเลี้ยวลงมาเดินบนถนนแทน จึงทำให้ผู้ใช้รถในชุมชนเมืองต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนในชุมชนเมืองเป็นพิเศษ ส่งผลให้เกิดปัญหาการจราจรในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนสายสำคัญ บริเวณใจกลางชุมชน เช่น ถนนเจริญเขต ถนนสุขุมวงศ์ ถนนนุษยพันธ์ ถนนวามันอำนวย ถนนอารีพมรรคา ถนนวงศวิวัฒน์ ถนนเทศบาล และถนนประชาวิวัฒน์ โดยเฉพาะถนนเจริญเขตที่เริ่มพบปัญหาการจราจรบ้างในช่วงเช้า-เย็น และในช่วงเทศกาลต่างๆ ที่ประชาชนพากันออกมาท่องเที่ยว (เช่น วันฮารีรายอ วันรายอฮัจยี งานสมโภชเจ้าแม่ติ๊ะโม๊ะ รวมทั้งในวันหยุดนักขัตฤกษ์ที่มีวันหยุดยาว ทั้งของไทยและมาเลเซีย) นำสังเกตว่าน่าถนนที่มีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาการจราจร ล้วนเป็นถนนที่อยู่ในย่านที่มีการกระจุกตัวของพาณิชยกรรมหนาแน่นบริเวณใจกลางเมืองที่ได้กล่าวในข้อ 1 ซึ่งเป็นปัจจัยบวกที่ทำให้มีประชาชนหรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการใช้เส้นทางในถนนเหล่านี้จำนวนมาก และส่งผลต่อการจราจรบนท้องถนนดังกล่าว

3. ปัญหาชุมชนแออัดหรือสลัม ที่ตั้งอยู่ในที่ดินสาธารณะ ที่ดินรถไฟ และบริเวณที่ดินริมแม่น้ำสุโข-ลก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่พักพิงของผู้ที่อพยพเข้ามาใหม่และสร้างเป็นที่พักชั่วคราวเป็นบ้านหลังเล็กๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณฝั่งตะวันออกของเมืองบริเวณริมแม่น้ำสุโข-ลก มักจะเป็นที่ตั้งของคนที่มีอาชีพค้าขายของหนีภาษี ซึ่งสะดวกในการลักลอบข้ามเขตแดนโดยอาศัยแม่น้ำสุโข-ลกนั่นเอง นอกจากนั้นยังเป็นที่พักอาศัยของกรรมกรผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่บริเวณนี้ด้วย ที่พักอาศัยในชุมชนเหล่านี้มักจะต้องอยู่ติดๆ กันอย่างแออัด เป็นแหล่งเสื่อมโทรม ถนนที่เข้าชุมชนบางส่วนมีสภาพเป็นถนนลูกรังคับแคบ ซึ่งส่งผลต่อปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ปัญหาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน อาจเป็นแหล่งซ่อนสมุขของผู้เสพและผู้ขายยาเสพติด การที่เป็นชุมชนที่ยากแก่การเข้าถึงทำให้ยากแก่การสอดส่องดูแลความสงบ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และปัญหาการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะการเข้าถึงของรถกู้ภัยและดับเพลิงกรณีเพลิงไหม้ รวมถึงการส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเมืองจากสายตาของนักท่องเที่ยวที่พบเห็น เป็นต้น สำหรับชุมชนแออัดที่พบในเมืองสุโข-ลก จากข้อมูลของเทศบาลตำบลสุโข-ลก ปัจจุบันมีชุมชนในเขตเทศบาลทั้งหมด 15 ชุมชน โดยมีชุมชนขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนครัวเรือนมากกว่า 200 ครัวเรือนอยู่ 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนดงภูเขา บริเวณตอนเหนือของเมือง ด้านบนของสถานีรถไฟสุโข-ลก ชุมชนป้อมเรียง ทางฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของเมือง บริเวณถนนเจริญเขต ซอย 7 และซอย 9 และชุมชน หลังด่าน ทางตะวันออกของเมือง บริเวณหลังที่ทำการด่านศุลกากรสุโข-ลก

การพัฒนาเมืองสู่ไท่โก-ลก
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวยั่งยืน

แสดง ชุมชนในเขตเทศบาล

- สัญลักษณ์ : 1 ชุมชนมาโปะเล้ง
 2 ชุมชนกือตบรู
 3 ชุมชนหลังตาน
 4 ชุมชนหัวสะพาน
 5 ชุมชนบือเร้ง
 6 ชุมชนตันหยงมะลี
 7 ชุมชนกู่เปร์
 8 ชุมชนสันติสุข
 9 ชุมชนชุมชนจือเรตุลี
 10 ชุมชนมาโปะริเม้ง
 11 ชุมชนกือบงกาม
 12 ชุมชนโคะลีอูเบ
 13 ชุมชนโก-ลกวิลเลจ
 14 ชุมชนสาส์ญูยาน
 15 ชุมชนคงงูเหา

ที่มา : เทศบาลตำบลสุโขทัย

แผนที่ 6.2

มาตราส่วน 1 : 23,500

4. ปัญหาน้ำท่วมขังและการระบายน้ำเสีย เนื่องจากลักษณะของสภาพที่ตั้งทางด้านกายภาพของเมืองสุโขทัยเป็นที่ราบลาดเอียงไปทางตะวันออก (ลงแม่น้ำสุโขทัย) ประกอบกับขนาดของคูระบายน้ำไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากการจัดสรรที่ดินไม่ได้มีการควบคุมกันอย่างจริงจังตั้งแต่ในอดีต ในช่วงหน้าฝนและฤดูน้ำหลาก ช่วงประมาณเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคมและเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม มักมีน้ำล้นตลิ่งจากแม่น้ำสุโขทัย ประกอบกับเมื่อมีฝนตกหนัก ท่อระบายน้ำที่มีอยู่ไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน จึงทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังเป็นประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่บริเวณย่านตลาดหลังโรงแรมเก็นติ้ง ซึ่งเป็นพื้นที่ต่ำ และพื้นที่ฝั่งตะวันออกของชุมชน ติดกับแม่น้ำสุโขทัย

5. ปัญหาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง จากการสำรวจความเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองสุโขทัย พบว่ามีประชาชนจำนวนมากไม่น้อยที่มีความเห็นว่าชุมชนเมืองสุโขทัยยังมีปัญหาเรื่องการจัดขยะที่ไม่ทั่วถึง ส่งผลต่อความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง ซึ่งนอกจากจะดูไม่สวยงามสะอาดตาแล้ว ยังส่งผลต่อภาพพจน์ของเมืองในสายตาของนักท่องเที่ยวอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณตลาดสดทั้งสองของชุมชนเมืองสุโขทัย คือ ตลาดสดเทศบาลหลังโรงแรมเก็นติ้งและตลาดหลังรถไฟ ที่ตั้งอยู่ใจกลางชุมชน ยังคงมีขยะมูลฝอยให้เห็นอยู่ทั่วไป แม้ว่าเป็นช่วงเวลากลางวันที่ตลาดวายแล้ว แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการกำจัดขยะของเทศบาลตำบลสุโขทัยที่ต้องมีการปรับปรุง เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือน และอีกบริเวณที่พบปัญหาความสะอาดเรียบร้อยคือ บริเวณในตรอกซอยของชุมชนแออัดต่างๆ ที่อาจเนื่องจากข้อจำกัดของพื้นที่ที่ยากแก่การเข้าไปจัดเก็บ และการดูแลรักษาความสะอาด จึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว

6. ปัญหาการขยายตัวของชุมชนเมืองที่ไร้ทิศทาง จากข้อมูลการขยายตัวของเมืองในบทที่ 3 ที่แสดงให้เห็นว่าทิศทางการขยายตัวของเมืองสุโขทัย นั้นเป็นการขยายตัวไปรอบๆ ชุมชนเดิมในทุกทิศทางตามเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ คือ ถนนทรายทองทางตอนบน ถนนเอเชีย 18 ทางทิศตะวันตก และถนนประชาธิปไตยและถนนเจริญเขตทางตอนใต้ของเมือง ยกเว้นทางฝั่งตะวันออกที่ติดกับแม่น้ำสุโขทัย เพราะไม่มีพื้นที่ให้ขยายได้อีกแล้ว การขยายตัวไปรอบๆ ชุมชนเดิมอย่างไร้ทิศทางนี้เองก่อให้เกิดความสับสนในการเสริมสร้างระบบโครงข่ายพื้นฐานเพื่อรองรับชุมชนใหม่ ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากการที่อยู่ไกลจากศูนย์กลางเมืองมากเกินไป รวมถึงปริมาณการจราจรที่เพิ่มมากขึ้นในถนนสายต่างๆ จากการเดินทางเข้าสู่ตัวเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4056 (สุโขทัย-สุโขทัย) และ 4057 (สุโขทัย-ตาก) ซึ่งเป็นถนนสายหลักในระดับประเทศด้วย

7. ปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชนเมือง แม้เมืองสุโขทัยจะมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราที่สูงก็ตาม แต่การเจริญเติบโตนั้นก็อาจถือได้ว่ามันคงช้า ทั้งนี้เพราะต้องพึ่งลูกค้าจากต่างประเทศ (ชาวมาเลเซีย) เป็นหลัก ทั้งด้านการค้าก็จะเป็นในลักษณะที่ต้องพึ่งพาสินค้าจากประเทศมาเลเซียเป็นหลัก คือ ร้านค้าส่วนมากจะเป็นร้านค้าที่เปิดขายสินค้าสำเร็จรูปจากประเทศ

มาเลเซีย ในขณะที่ร้านที่เปิดขายสินค้าของไทยมีจำนวนน้อยกว่า เช่น ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องหนัง และผักผลไม้ ส่วนสินค้าสำเร็จรูปอย่างอื่นนั้นหาได้ยาก จะมีบ้างก็เป็นสินค้าให้ให้บริการแก่ลูกค้าที่เป็นคนไทยที่อาศัยอยู่ในชุมชนเท่านั้น จะเห็นได้จากมูลค่าสินค้าผ่านแดนที่ฝ่ายไทยเสียดุลจำนวนมากทุกปี ในขณะที่สถานการณ์ด้านการบริการในเมืองสุโขทัย-ลก จากการสอบถามผู้ประกอบการต่างๆ จะพบว่าลูกค้าส่วนใหญ่ของสถานบริการประเภทต่างๆ ในเมืองสุโขทัย-ลกนั้นเป็นลูกค้าชาวมาเลเซียเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหากมีเหตุการณ์ใดก็ตามที่ทำให้มีการปิดด่านพรมแดนกันแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจแก่เมืองสุโขทัย-ลกอย่างแน่นอน เพราะเศรษฐกิจหลักขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยวของชาวมาเลเซีย ซึ่งหากมาเลเซียปิดพรมแดนแล้ว นักท่องเที่ยวและสินค้าผ่านแดนไม่ได้ เศรษฐกิจสุโขทัย-ลกก็จะต้องทรุดลง เนื่องจากเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า คนไทยที่เดินทางมาสุโขทัย-ลกก็ต่างมุ่งหวังที่จะซื้อสินค้าจากมาเลเซียเกือบทั้งหมด

8. ปัญหาด้านสังคมและการเมือง ภูมิภาคจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาทางด้านสังคมและการเมืองเฉพาะตัวหลายอย่างที่คุกคามต่อความสงบสุขของประชาชนในภูมิภาคและความมั่นคงของชาติ เช่น ปัญหาโจรก่อการร้าย ปัญหาขบวนการแบ่งแยกดินแดน และปัญหาการเรียกค่าคุ้มครอง เป็นต้น สำหรับชุมชนเมืองสุโขทัย-ลกก็เช่นเดียวกับเมืองชายแดนภาคใต้อื่นๆ ที่ประสบปัญหาดังกล่าวเช่นกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเมืองในเรื่องความปลอดภัย และส่งผลกระทบต่อความมั่นใจของประชาชนและนักท่องเที่ยวในการใช้ชีวิตและการเดินทางท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลก นอกจากนี้ยังมีปัญหาการลักลอบข้ามแดนโดยผิดกฎหมาย และการลักลอบค้าของหนีภาษีอีกด้วย โดยเฉพาะปัญหาการลักลอบขนของหนีภาษีนั้น มีการทำกันอย่างเป็นล่ำเป็นสันและทำกันเป็นเวลานานแล้ว นอกจากนี้ยังพบปัญหา ยาเสพติด ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ทั้งด้านการค้าและเสพ โดยเฉพาะที่นำเป็นห่วงอย่างยิ่ง คือ การพบว่าเยาวชนในเขตชนบทและเมืองรวมถึงนักเรียนตติยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการดำเนินการปราบปรามให้หมดไปโดยเร็ว

จากปัญหาต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาสรุปสภาพปัญหาที่สำคัญโดยรวมเป็นหัวข้อปัญหาต่างๆ ที่เป็นปัญหายภายในชุมชนเองและปัญหาระดับภูมิภาคที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนเมืองสุโขทัย-ลก ดังต่อไปนี้คือ

1. ปัญหาด้านการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม
 - การกันพื้นที่ไว้เป็นถนนสาธารณะที่คับแคบเกินไป ทำให้ไม่สามารถขยายความกว้างของผิวถนนได้
 - การใช้ที่ดินหลายประเภทปะปนกัน
 - ย่านพาณิชยกรรมกระจุกตัวหนาแน่นใจกลางชุมชน
2. ปัญหาด้านการคมนาคม
 - ถนนแคบ ไม่สามารถขยายผิวถนนได้
 - ระบบถนนแบบตารางกริด มีจุดตัดหรือแยกมากในระยะทางสั้นๆ

อาคารที่ทำการบริเวณด้านมีสภาพเก่าแก่ทรุดโทรม

สภาพการจราจรบริเวณด้านหน้าด้าน

ช่องทางเดินรถบนสะพานข้ามแม่น้ำสุโข-ลก

ที่ทำการด้านรัฐบาลยังฝังตรงข้ามที่ใหญ่โตสวยงาม

ภาพที่ 6.1 แสดงปัญหาบริเวณด้านสุโข-ลก

อาคารเหล่านี้ตั้งอยู่ริมถนน มีลักษณะเป็นอาคารเก่าที่มีสภาพทรุดโทรมและคับแคบ ดูไม่งามตา ด้านหน้าโล่งไม่มีหลังคายื่นออกไปกันแดดกันฝน ทำให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ข้ามแดนที่เข้ามาติดต่อไม่ได้รับความสะดวกในการเข้ามาใช้บริการเท่าที่ควร อีกทั้งช่องทางรถผ่านเข้าออกก็คับแคบ ทั้งรถเก๋งและรถบรรทุกใช้ช่องทางเดียวกันเมื่อหยุดตรวจทำให้รถติดเป็นขบวนยาว ในขณะที่ทางฝั่งประเทศมาเลเซียได้ทำการปรับปรุงด้านศุลกากรริมน้ำที่ยังที่อยู่ติดกันให้มีขนาดใหญ่ทันสมัยและสวยงาม ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นความเก่าแก่เสื่อมโทรมของอาคารสำนักงานบริเวณด้านของฝั่งไทยได้อย่างชัดเจน

สภาพปัญหา

- ปัจจุบันอาคารที่ทำการของหน่วยงานต่างๆ บริเวณด้านศุลกากรมีสภาพชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากขาดการดูแลรักษาและบูรณะปรับปรุงใหม่มาเป็นเวลานาน และเริ่มมีสภาพคับแคบ มีเนื้อที่ไม่เพียงพอแก่การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เข้ามาติดต่อในหน่วยงานดังกล่าว

- ช่องทางผ่านเข้าออกบนสะพานข้ามแม่น้ำสุโข-ลกเริ่มคับแคบ เนื่องจากเป็นสะพานเก่าที่มีช่องทางเดินรถ 2 เลนสวนทางกัน เมื่อรวมกับที่จอดรถสองข้างทางที่นักท่องเที่ยวต้องจอดรถเพื่อทำพิธีการผ่านแดนในอาคารสำนักงานบริเวณเชิงสะพานเป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นการกีดขวางการจราจรบนสะพาน ทำให้เริ่มปรากฏปัญหาการจราจรติดขัดบนสะพาน

- สภาพภูมิทัศน์เมื่อมองจากเชิงสะพานสุโข-ลกมาทางพื้นที่ริมแม่น้ำสุโข-ลกในฝั่งไทย จะเห็นเป็นชุมชนที่พักอาศัยหนาแน่น ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นภาพแรกที่นักท่องเที่ยวเห็นเมื่อมองมาทางฝั่งไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ของประเทศในสายตาของนักท่องเที่ยวได้

การแก้ปัญหาที่ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

การปรับปรุงพื้นที่บริเวณด้านศุลกากรสุโข-ลก ปรากฏเป็นโครงการในแผนการพัฒนาเมืองและชายแดนตากใบ-สุโข-ลก-วัง ของอำเภอสุโข-ลก จังหวัดนราธิวาส ปัจจุบัน (2545) อยู่ในขั้นตอนของการประสานงานดำเนินการออกแบบก่อสร้างโดยกรมโยธาธิการ

2. ปัญหาการกระจุกตัวของย่านพาณิชยกรรมใจกลางเมือง

ย่านพาณิชยกรรมบริเวณใจกลางเมืองสุโข-ลก จะเห็นเป็นบล็อกสี่เหลี่ยมได้อย่างชัดเจน เริ่มจากถนนเอเชีย 18 จุดถนนเจริญเขตทางตะวันออก ถนนประชาวิวัฒน์ทางตอนใต้ และถนนวงศ์วิวัฒน์ทางตะวันตก เป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งรวมของพาณิชยกรรมของเมืองสุโข-ลก ทั้งโรงแรมขนาดต่างๆ กว่า 25 แห่ง (แผนที่ 3.3 และ 3.9) รวมถึงร้านอาหาร และร้านค้าต่างๆ จำนวนมาก โดยมีถนนเทศบาลนคร ถนนชื่นมรรคา ถนนวรคามินทร์ ถนนวงศ์วิดี ถนนอารีพมรรคา ถนนวามันอำนวย ถนนบุษยพันธ์ ถนนสฤชดีวงศ์ และถนนประชาสำราญ ตัดเป็นรูปตารางภายในพื้นที่ ทำให้เห็นลักษณะของถนนในพื้นที่เมื่อพิจารณาจากแผนที่จะเห็นรูปแบบของถนนเป็นแบบตารางกริดที่แบ่งพื้นที่อาคารออกเป็นบล็อกเล็กๆ อย่างชัดเจน สี่แยกหรือจุดตัดระหว่างถนนจึงมีมากในระยะทางสั้นๆ ประกอบกับถนนทุกสายมีขนาดค่อนข้าง

ข้างแคบวิ่งได้สวนทางกัน 2 ช่องจราจร ในขณะที่ร้านค้าสองข้างทางก็มีการตั้งแผงสินค้าของตนออกมาบริเวณทางเท้า ทำให้ผู้ใช้ทางเท้าเดินถนนต้องลงมาเดินริมถนนในบางช่วง

การที่ย่านพาณิชย์กรรมมาตั้งกระจุกตัวกันอยู่ในพื้นที่ใจกลางชุมชนนี้ ทำให้ประชาชนหรือนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลก ที่ต้องการใช้บริการพักผ่อนในโรงแรมหรือร้านค้าในบริเวณนี้ต้องเดินทางเข้ามาผ่านแดงกล่าวนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ต้องใช้สมาธิและความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนเป็นพิเศษ ในการขับรถผ่านเส้นทางที่ค่อนข้างแคบและมีจุดตัดมาก ในขณะที่ต้องระวังรถสวนและคนเดินถนนไปด้วยในเวลาเดียวกัน

สภาพปัญหา

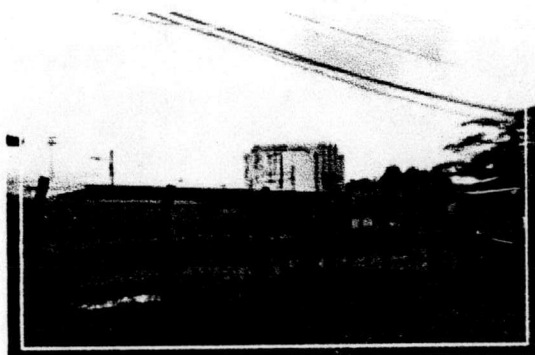
- ร้านค้าพาณิชย์กรรมต่างๆ จำนวนมากตั้งร้านกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ใจกลางชุมชน ที่มีประชาชนและนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความแออัดของพื้นที่
- ขาดความเป็นระเบียบของร้านค้าริมถนน ที่มักตั้งโชว์สินค้าบุกรุกเกาะกึ่งพื้นที่บริเวณทางเท้า ทำให้คนเดินถนนต้องเลี่ยงลงมาเดินถนนในบางช่วง
- การเดินทางเข้าไปในย่านพาณิชย์กรรมดังกล่าวต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนมาก ทั้งตัวผู้ขับรถและผู้เดินเท้า เพราะถนนแคบ มีจุดตัดมากในระยะทางสั้นๆ อีกทั้งขาดที่จอดรถของนักท่องเที่ยว ทำให้มีการจอดรถกีดขวางการจราจรอย่างไม่เป็นระเบียบ รวมถึงคนเดินถนนที่ลงมาเดินริมถนน เนื่องจากร้านค้าตั้งสินค้ากีดขวางทางเดิน ผิวถนนที่แคบอยู่แล้วจึงมีพื้นที่ให้สอยน้อยลง ทำให้เกิดปัญหาการจราจร

การแก้ปัญหาที่ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

การปรับปรุงพื้นที่บริเวณย่านการค้าใจกลางเมืองจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ในระยะที่ผ่านมาทางเทศบาลตำบลสุโขทัย-ลกได้พยายามแก้ไขปัญหานี้มาโดยตลอด เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการในพื้นที่ ทำให้ยากแก่การเข้ามาจัดระเบียบและควบคุม ทางเทศบาลจึงเน้นหนักในเรื่องความสะอาด เพื่อช่วยลดปัญหาความไม่เป็นระเบียบในพื้นที่ได้ส่วนหนึ่ง ส่วนปัญหาการจราจรเนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ที่ไม่สามารถขยายผิวถนนได้ จึงทำได้เพียงกำหนดให้การเดินรถในถนนเจริญเขตช่วงตั้งแต่ถนนเอเชีย 18 จนถึงแยกตัดกับถนนประชาธิปไตย เป็นแบบเดินรถทางเดียว (One way) เพื่อช่วยบรรเทาการจราจรในพื้นที่

3. ปัญหาความเสื่อมโทรมของสถานีรถไฟสุโขทัย-ลก

สถานีรถไฟสุโขทัย-ลกถือได้ว่าเป็นสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของเมืองสุโขทัย-ลก นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่น้อยที่นิยมใช้บริการของการรถไฟในการเดินทางท่องเที่ยวสู่เมืองสุโขทัย-ลกหรือจากเมืองสุโขทัย-ลกสู่เมืองอื่นโดยผ่านบริการของการรถไฟ เนื่องจากการเดินทางที่ค่อนข้างสะดวก สามารถขึ้นรถที่สถานีรถไฟสุโขทัย-ลก ซึ่งเป็นสถานีต้นทางและปลายทางของการเดินทางหลายสายได้ทันที ทั้งยัง

ภาพที่ 6.2 แสดงอาคารสถานีรถไฟสุโขทัยที่มีสภาพทรุดโทรม

ภาพที่ 6.3 แสดงการจอดรถไม่เป็นระเบียบในชุมชนและสภาพถนนที่ชำรุด

เป็นการเดินทางที่ถือได้ว่ามีความปลอดภัย โอกาสในการเกิดอุบัติเหตุมีน้อย และราคาถูกกว่าการเดินทาง โดยใช้นานพาหนะประเภทอื่น จึงทำให้มีประชาชนและนักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการของรถไฟจำนวนไม่น้อย ปัจจุบันสถานีรถไฟสุโขทัย-ลกตั้งอยู่ริมถนนเอเชีย 18 ฝั่งตรงข้ามกับย่านพาณิชยกรรมใจกลางเมืองพอดี เป็นสถานที่ที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน เนื่องจากที่ตั้งมีลักษณะเป็นเนินสูง ด้านหน้ามีหั่วรถจักรโบราณ และพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในบริเวณสวนภูมิทัศน์สวนสาธารณะขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ด้านหน้า

สภาพปัญหา

อาคารสถานีเป็นอาคารชั้นเดียว มีสภาพค่อนข้างทรุดโทรม เนื่องจากขาดการดูแลรักษาและไม่ได้รับการปรับปรุงมาเป็นเวลานาน ดูไม่สวยงาม ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดีในสายตานักท่องเที่ยวหรือประชาชนที่มาใช้บริการรถไฟในสถานีรถไฟสุโขทัย-ลกได้

การแก้ปัญหาที่ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

เนื่องจากพื้นที่สถานีรถไฟสุโขทัย-ลกเป็นพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย หน่วยงานปกครองท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบลสุโขทัย-ลก ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการพัฒนาได้ ปัจจุบัน (2545) ทางสถานีรถไฟสุโขทัย-ลกยังไม่มีโครงการปรับปรุงอาคารสถานีและพื้นที่ใกล้เคียงแต่อย่างใด

4. ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมโดยเฉพาะถนนและทางเท้า ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพความเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญในการดำเนินการแก้ไข เพื่อให้มีความสะดวกในการสัญจร การคมนาคมในเมืองสุโขทัย-ลกยังมีปัญหาบางประการที่อาจไม่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวโดยตรง แต่หากปล่อยปละละเลยให้มีสภาพที่แย่กว่าเดิม อาจส่งผลให้เมืองสุโขทัย-ลกมีภูมิทัศน์ที่ไม่สวยงามและส่งผลต่อการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลกในระยะยาวได้ ปัญหาของการคมนาคมขนส่งในชุมชนเมืองสุโขทัย-ลกที่เห็นได้ชัด คือ การที่ถนนมีขนาดความกว้างของผิวถนนไม่มากนัก โดยเฉพาะบริเวณย่านพาณิชยกรรมใจกลางเมืองชุมชน บริเวณถนนเจริญเขต ถนนเทศบาล ถนนประชาวิวัฒน์ ถนนชื่นมรรคา ถนนวรคามินทร์ ถนนวงศ์วิถิ ถนนอารีพมรรคา ถนนวามันอำนวย ถนนบุษยพันธ์ ถนนสุโขทัยวงศ์ และถนนประชาสำราญ สภาพถนนส่วนมากจะคับแคบสามารถเดินรถได้เพียง 2 ช่องทางเท่านั้น เมื่อรวมกับพื้นที่จอดรถ ซึ่งมีการจอดรถกันอย่างไม่เป็นระเบียบทั้งสองข้างทาง ทำให้พื้นที่ใช้ถนนน้อยลงอีก รวมถึงลักษณะโครงข่ายถนนเป็นแบบตารางกิริตซึ่งมีจำนวนจุดตัดของถนนหรือแยกมากในระยะทางสั้นๆ ทำให้ผู้ใช้รถใช้ถนนต้องใช้เวลาและระมัดระวังในการขับขี่มากขึ้น

สภาพปัญหา

- ถนนบริเวณย่านพาณิชยกรรมใจกลางเมืองหลายสายมีสภาพคับแคบ สามารถเดินรถได้เพียงหนึ่งหรือสองทางวิ่งเท่านั้น โดยเฉพาะถนนเจริญเขต ถนนเทศบาลชุม ถนนสุขุมวงศ์ ถนนประชาสำราญ ถนนบุษยพันธ์ ถนนวามันอำนวย ถนนอรุณมรรคา ถนนวงศิวิวัฒน์ ถนนวงศ์ประดิษฐ์ ฯลฯ รวมถึงบริเวณด้านสุขโข-ลก บนสะพานข้ามแม่น้ำสุโขโข-ลก ก็เริ่มคับแคบและมีรถติดบ้างแล้ว โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลต่างๆ ที่มีนักท่องเที่ยวขับรถเข้ามาท่องเที่ยวเมืองสุโขโข-ลกเป็นจำนวนมาก เรียกได้ว่าถนนเกือบทุกสายของชุมชนถือว่ามีความกว้างของผิวถนนคับแคบ มีเพียงถนนเอเชีย 18 เท่านั้นที่มีความกว้างเหมาะสมสามารถรองรับการจราจรที่หนาแน่นได้

- ลักษณะโครงข่ายถนนของเมืองสุโขโข-ลกเป็นแบบตารางกริด มีจุดตัดแยกอยู่ในระยะทางสั้นๆ ทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่มากขึ้น

- มีการจอดรถไม่เป็นระเบียบทั้งสองข้างทางของถนนหลายสายในชุมชนใจกลางเมือง ซึ่งมีขนาดแคบอยู่แล้ว ทำให้พื้นที่ถนนที่ใช้สัญจรมีพื้นที่น้อยลงอีก

- ถนนหลายสายไม่มีทางเท้าหรือค้บแคบ และบางแห่งก็มีการตั้งแผงขายของของร้านค้าใช้พื้นที่ทางเท้าริมถนน ทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวที่สัญจรทางเท้าต้องเลียงลงมาเดินบนถนน ซึ่งไม่ปลอดภัยและเสี่ยงต่อการประสบอุบัติเหตุได้

- ถนนบางสายมีผิวถนนไม่เรียบและสภาพเป็นหลุมเป็นบ่อ ขาดการดูแลรักษา เช่น ถนนเอเชีย 18 ถนนลูกเสืออนุสรณ์ และถนนเจริญเขตช่วงตอนใต้ของชุมชน รวมทั้งในตรอกซอยต่างๆ

- เมืองสุโขโข-ลกไม่มีระบบการขนส่งมวลชนจำนวนมากภายในชุมชนเมือง มีเพียงรถมอเตอร์ไซค์รับจ้างกระจายอยู่ทั่วไปบริเวณสี่แยกต่างๆ เท่านั้น ทำให้นักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถส่วนตัวไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควรในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ภายในเมืองสุโขโข-ลก

- เมืองสุโขโข-ลกไม่มีสถานีขนส่งผู้โดยสารเป็นหลักแหล่งถาวร จึงทำให้รถโดยสารต่างๆ ที่มารับส่งผู้โดยสารในเมืองสุโขโข-ลกต้องจอดรถโดยสารริมถนนอย่างไม่เป็นระเบียบ ทำให้ภาพริมถนนมีรถโดยสารชนิดต่างๆ จอดระเกะระกะไม่เป็นระเบียบ และเป็นการกีดขวางการจราจร ทำให้พื้นที่การใช้ถนนลดลงอีกด้วย

การแก้ปัญหาที่ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

- เนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถขยายพื้นที่ถนนและทางเท้าในหลายๆ สายได้ เพราะเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็ติดกับอาคารบ้านเรือนทั้งสองฝั่งแล้ว ทางเทศบาลตำบลสุโขโข-ลกจึงเน้นการปรับปรุงผิวถนนให้มีสภาพดีสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพแทน โดยในระยะที่ผ่านมาทางเทศบาลตำบลสุโขโข-ลก ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาถนนไปแล้วหลายสาย โดยเฉพาะถนนในซอยต่างๆ ที่มีสภาพไม่ค่อยสู้ดีนัก เช่น ถนนประชาวิวัฒน์ ถนนเจริญเขต ถนนทรายทอง ถนนชื่นมรรคา ฯลฯ แต่เนื่องด้วยงบประมาณที่มีจำกัดจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งหมด

- โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งสุโขทัย-สุโขทัย เป็นโครงการหนึ่งในแผนงานพัฒนาเมือง และชายแดนตากใบ-สุโขทัย-สุโขทัย-วัง ของอำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส ปัจจุบัน (2545) อยู่ในระหว่างการดำเนินการหาพื้นที่ที่มีความเหมาะสม

5. ปัญหาด้านการบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

การบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัยให้ได้รับความสะดวกสบายที่สุดในการเดินทางท่องเที่ยว ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย เพราะนักท่องเที่ยวต่างต้องคาดหวังถึงการบริการและการอำนวยความสะดวกที่คุ้มค่ากับจำนวนเงินที่เสียไปจากการเดินทางมายังเมืองสุโขทัย ซึ่งถือได้ว่าเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดนที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาค อย่างไรก็ตามจากการสำรวจความเห็นของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยนั้น มีจำนวนน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัยจำนวนมากกว่า 2,000 คนต่อวัน จากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายของฝากของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมืองของเมืองสุโขทัยและการจัดทำป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่มีไม่เพียงพอและขาดการประชาสัมพันธ์ รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกด้วย

สภาพปัญหา

- เมืองสุโขทัยยังขาดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (Visitor Center) สำหรับบริการข้อมูลต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว อาทิเช่น ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว เทศกาลงานประเพณี เส้นทางที่พัก และข้อมูลบริการต่างๆ ของเมืองสุโขทัยโดยเฉพาะ ทั้งข้อมูลที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยในปัจจุบัน (2546) มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพียงแห่งเดียว คือ ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวอำเภอสุโขทัย (Sungai Kolok Tourist Information) ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นศูนย์บริการเล็กๆ ตั้งอยู่บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมือง เิงสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัยเท่านั้น ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาผ่านทางช่องทางอื่นๆ นอกจากที่ผ่านด่านมา ไม่พบศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จึงทำให้ไม่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และเป็นเหตุให้พลาดกิจกรรม บริการ หรือเส้นทางท่องเที่ยวอื่นๆ ที่น่าสนใจไปอย่างน่าเสียดาย

- เมืองสุโขทัยยังไม่มีกำหนดย่านขายของที่ระลึกเป็นหลักแหล่งแน่นอน ร้านค้าที่จำหน่ายของฝากของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง ที่มีจำนวนน้อยเกินไปตามความเห็นของนักท่องเที่ยว ต่างตั้งอยู่กระจัดกระจายภายในเขตเมืองสุโขทัย ทำให้นักท่องเที่ยวหาไม่เจอ ส่งผลให้ร้านค้าเหล่านั้นเสียโอกาสในการจำหน่ายสินค้าของตนไป

- การจัดทำป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น ป้ายบอกทางไปแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ และสัญลักษณ์ด้านการจราจรยังไม่เป็นลักษณะสากล มีลักษณะเป็นป้ายขนาดเล็กเหมือนป้ายชั่วคราว หากไม่สังเกตก็ยากแก่การมองเห็น ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่เข้าใจในป้ายสัญลักษณ์ที่ได้พบเห็น

- เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เช่น เจ้าหน้าที่ที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตำรวจท่องเที่ยว สถานีรถไฟ ฯลฯ มีขีดความสามารถในด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ทำให้มีปัญหาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

การแก้ปัญหาที่ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

- ทางอำเภอสุโขทัย-ลพบุรีมีโครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณด้านศุลกากรสุโขทัย-ลพบุรีบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัย-ลพบุรี ตามแผนการพัฒนาเมืองและชายแดนตากใบ-สุโขทัย-ลพบุรี-วัง ที่ ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งโครงการดังกล่าวรวมถึงการปรับปรุงศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวด้วย แต่ไม่มีนโยบายการเพิ่มจุดบริการข้อมูลนักท่องเที่ยวแห่งใหม่แต่อย่างใด

- ในเรื่องร้านค้าขายของฝากของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองของเมืองสุโขทัย-ลพบุรีเทศบาลตำบลสุโขทัยได้จัดพื้นที่ส่วนหนึ่ง บริเวณริมถนนเอเชีย 18 ช่วงหน้าโรงแรมเก็นติ้งฝั่งตรงข้าม สถานีรถไฟสุโขทัย-ลพบุรี เป็นพื้นที่สำหรับขายของฝากของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองที่สำคัญ ได้แก่ ผ้าปาติกหรือบาติก ผลิตภัณฑ์จากผ้าปาติก เสื้อผ้าสำเร็จรูป และอาหารแห้งต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย-ลพบุรี อย่างไรก็ตาม การค้าขายในพื้นที่โครงการดังกล่าวไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการสำรวจยังพบพื้นที่ว่างอยู่เป็นจำนวนมากไม่น้อย

- เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย-ลพบุรีส่วนใหญ่เป็นชาวมาเลเซีย ที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาพูดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลพบุรีนั้นส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่สามารถพูดภาษามลายูได้อยู่แล้ว ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารมีจำนวนน้อยกว่านักท่องเที่ยวมาเลเซียซึ่งพูดภาษามลายูหลายเท่าตัว ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษจำกัดจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหามากนักสำหรับการให้บริการนักท่องเที่ยว

6. ปัญหาด้านความปลอดภัย

จากการที่ชุมชนเมืองสุโขทัย-ลพบุรีเป็นเมืองชายแดนที่ตั้งอยู่ในอนุภาคจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่อ่อนไหวที่มีปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากโจรผู้ร้าย รวมถึงขบวนการก่อการร้ายและกลุ่มแบ่งแยกดินแดนต่างๆ เนื่องจากลักษณะของสภาพภูมิประเทศตามแนวชายแดนที่เป็นป่าเขา เหมาะสมแก่การใช้เป็นที่ซ่อนตัวกำบังของกลุ่มโจรต่างๆ ซึ่งกลุ่มขบวนการเหล่านี้ก็ได้สร้างสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นครั้งคราว ถึงแม้ว่าจะได้มีการปราบปรามอย่างหนักจากฝ่ายรัฐบาลไทย แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จในการปราบปรามเท่าที่ควร จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะส่งผลกระทบต่อทัศนคติของประชาชนในเรื่องความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่แถบจังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งเมืองสุโขทัย-ลพบุรีด้วย ซึ่งหากพิจารณาแล้วเหตุการณ์ความไม่สงบต่างๆ ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้งนักในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลพบุรี แต่ก็ทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนเกิดความหวาดกลัวไม่กล้า

ที่จะเดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย หรือมาแล้วแต่ไม่กล้าออกไปเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวรอบนอกอยู่นั่นเอง

สภาพปัญหา

- เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นบ่อยครั้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวบางส่วนไม่กล้าเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่นี้
- สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงในกลุ่มสุโขทัย-ลพบุรีส่วนมากตั้งอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางพอสมควร และมักเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีสภาพเป็นป่าเขา เช่น น้ำตกสิรินธรและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ในอำเภอวัง เหมืองทองใต้มะเีะ ในอำเภอสุนทรบุรี น้ำตกฉัตรวารินในอำเภอสุนทรบุรี เกาะยาว ตำบลตาบ และวัดชลธาราสิงเห ในอำเภอตากใบ หรือแม้กระทั่งพุทธสิรินธรในเขตอำเภอสุนทรบุรีเองก็ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 10 กิโลเมตรเช่นกัน ซึ่งแน่นอนว่าการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นต้องผ่านบริเวณที่เป็นทุ่งนา ป่าเขา ทำให้ประชาชนที่มาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลพบุรีอาจเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่างๆ เหล่านั้น ดังนั้นลักษณะการท่องเที่ยวจึงมักเป็นการเดินทางมาท่องเที่ยวในตัวเมืองสุโขทัย-ลพบุรีเท่านั้น ได้แก่ ด้านสุโขทัย-ลพบุรี ตลาดและร้านค้าในชุมชนเมือง ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ฯลฯ ทำให้เส้นทางการท่องเที่ยวไม่เชื่อมโยงต่อเนื่องไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ใกล้เคียง

การแก้ปัญหาที่ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน มีความเกี่ยวพันไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งทางรัฐบาลไทยก็ได้ระดมปัญหาที่มี การดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างต่อเนื่อง

7. ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์

นักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยที่เข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลพบุรี เพียงเพื่อใช้เป็นทางผ่านในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศมาเลเซียผ่านทางด่านสุโขทัย-ลพบุรี แต่ก็มีนักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยเช่นกันที่สนใจแวะเที่ยวชม โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แต่เนื่องจากเมืองสุโขทัย-ลพบุรีเป็นเมืองขนาดเล็ก ไม่มีความสำคัญเทียบเท่ากับเมืองใหญ่ในภูมิภาค เช่น หาดใหญ่ และสะเตาะ จึงจำเป็นต้องดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวได้รู้จักเมืองสุโขทัย-ลพบุรีมากขึ้น ในฐานะเมืองท่องเที่ยวชายแดนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชายแดนที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาค

จากการสอบถามและสังเกต พบว่า เมืองสุโขทัย-ลพบุรีขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ทั้งในตัวเมืองและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ที่สามารถเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลพบุรีส่วนใหญ่ทราบแต่เพียงว่าเมือง

สุโขทัย-ลพบุรีมีจุดเด่นอยู่ที่สถานบันเทียงยามคำคั้นจำนวนมาก และการซื้อสินค้าจาประเทศมาเลเซียจากด่านสุโขทัย-ลพบุรีเท่านั้น เมื่อทราบเพียงเท่านี้ก็ทำให้นักท่องเที่ยวเหล่านั้นเดินทางไปใช้บริการและแวะชมแค่สองแห่งดังกล่าวเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว เมืองสุโขทัย-ลพบุรียังมีสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ที่น่าสนใจอีกเป็นจำนวนมาก ที่มีศักยภาพสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เหล่านี้ ทั้งในบริเวณตัวเมือง เช่น ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ พุทธโศภิต การชมวิถีชีวิตของชาวสุโขทัย-ลพบุรีและสินค้าพื้นเมืองต่างๆ ในตลาดเช้า และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่สามารถเดินทางไปได้อย่างสะดวก น้ำตกสิรินธร น้ำตกฉัตรวาริน และเมืองตากใบ เป็นต้น รวมทั้งสามารถเดินทางเชื่อมต่อไปยังเมืองนราธิวาส และหาดใหญ่ได้อย่างสะดวกผ่านทางรถไฟ และทางถนนที่ได้รับการปรับปรุงจนมีสภาพดี และสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบายในปัจจุบัน

สภาพปัญหา

- ขาดแคลนศูนย์บริการนักท่องเที่ยวสำหรับบริการและประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ แก่ นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางที่พัก และข้อมูลบริการต่างๆ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่น่าสนใจ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น
- ภาพลักษณ์ของเมืองสุโขทัย-ลพบุรีที่มีจุดเด่นด้านสถานที่ท่องเที่ยวประเภทสถานบันเทียง ทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนมองภาพเมืองสุโขทัย-ลพบุรีในทางลบ และไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวที่นี่
- การจัดทำป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อแสดงแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอที่จะแสดงให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแวะชมหรือสามารถไปถึงได้
- สถานที่ท่องเที่ยวขาดการพัฒนาในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้แวะชม อีกทั้งระยะทางในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างไกล ทำให้นักท่องเที่ยวเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัยและจำเป็นต้องอาศัยรถส่วนตัวของนักท่องเที่ยวเอง เนื่องจากรถประจำทางที่มีอยู่ส่วนมากจะให้บริการระหว่างชุมชนเท่านั้น

การแก้ปัญหาที่ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองสุโขทัย-ลพบุรีให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันขององค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน ในการร่วมกันกำหนดยุทธวิธีในการประชาสัมพันธ์เมืองสุโขทัย-ลพบุรี โดยในปัจจุบันนักท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 80 เป็นการท่องเที่ยวของชาวมาเลเซียที่มีวัตถุประสงค์หลักได้แก่ การพักผ่อนในสถานบันเทียงยามคำคั้นในเมืองสุโขทัย-ลพบุรี ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยก็มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อจับจ่ายซื้อสินค้าขายแดนบริเวณด่านสุโขทัย-ลพบุรี และการได้เดินทางท่องเที่ยวไปในประเทศมาเลเซีย ซึ่งการทำประชาสัมพันธ์เมืองสุโขทัย-ลพบุรีนั้นจะต้องเน้นจุดมุ่งหมายเพื่อการขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวไปสู่กลุ่มอื่นมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ไปสู่นักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้

มากขึ้น รวมถึงการสร้างวงจรการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยให้เชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นให้มากขึ้น เพื่อขยายตลาดการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย โดยเป็นลักษณะของการจัดทำรายการนำเที่ยวร่วมกัน (Joint Package Tour) เช่น การร่วมมือกับพื้นที่อื่นในเขตอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการส่งเสริมเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองสุโขทัยยังไม่สามารถสรุปเป็นนโยบายที่ชัดเจนและแน่นอนได้ คงมีเพียงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองสุโขทัย ที่จัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2538 ที่ยังมีได้มีการดำเนินการสานต่อให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นในปัจจุบัน

8. ปัญหาด้านผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

เนื่องจากเมืองสุโขทัยมีสภาพเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน ที่มีนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติเดินทางมาเยี่ยมเยือนผ่านไป-มาอยู่เสมอ กลุ่มธุรกิจการค้าที่ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อาทิเช่น โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร สถานบันเทิง และบริการประเภทต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นแก่พื้นที่หนึ่งๆ โดยเฉพาะถ้าพื้นที่ใดเกิดปัญหาเกี่ยวกับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น การทุจริตราคาแพงกว่าปกติ การให้บริการที่ไม่ดี ก็อาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวอีกในครั้งต่อไป ดังนั้นในการวางแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวจึงควรให้ความสำคัญแก่กลุ่มธุรกิจดังกล่าว หากปล่อยให้ปัญหานี้กลายเป็นปัญหาอาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในอนาคตได้

สภาพปัญหา

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย พบว่า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวบางส่วน เช่น เจ้าของร้านอาหารต่างๆ ขาดคุณธรรม มีพฤติกรรมในการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เช่น การคิดค่าบริการในราคาแพงกว่าปกติ หรือแพงกว่าที่ควรจะเป็นเมื่อเทียบกับคุณภาพสินค้าหรือบริการที่ได้รับ นอกจากนี้ยังพบปัญหาผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ขาดทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ ขาดทักษะในการให้บริการ รวมทั้งขาดความรอบรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน

การแก้ปัญหาที่ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

ผู้ประกอบการแต่ละคนในเมืองสุโขทัย โดยเฉพาะธุรกิจประเภทโรงแรมที่พักส่วนมาก มีการปรับปรุงมาตรฐานในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยการพัฒนานุเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนักท่องเที่ยว รวมถึงพนักงานโรงแรม ให้สามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน ซึ่งภายในเมืองสุโขทัยมาตรฐานของโรงแรมอยู่ในระดับปานกลาง

9. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

เนื่องจากเมืองสุโขทัยโก-ลกมีอัตราการขยายตัวของเมืองที่สูงอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้จำเป็นต้องมีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค-สาธารณูปการให้ทั่วถึงครอบคลุมกับเมืองที่ขยายออกไป ในส่วนของปัญหาของเมืองสุโขทัยโก-ลกที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานในเขตเมืองนอกจากเรื่องการคมนาคมขนส่ง (ซึ่งได้แยกกล่าวไปแล้วข้างต้น) พบว่า ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับระบบไฟฟ้า ประปา ไปรษณีย์ และการสาธารณสุขในพื้นที่เขตเมืองสุโขทัยโก-ลก เนื่องจากมีการพัฒนาจากเทศบาลฯ อย่างต่อเนื่องจนครอบคลุมพื้นที่เมืองทั้งหมด จะมีเพียงพื้นที่นอกเขตเทศบาลฯ บางส่วนที่มีปัญหาดังกล่าวบ้างบางส่วน ปัญหาที่พบในเมืองจึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับโทรศัพท์ และการรักษาความสะอาดเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม แม้ปัญหาดังกล่าวจะเป็นเรื่องไม่สำคัญมากนัก แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเมืองจนกระทบต่อการท่องเที่ยวในระยะยาวได้

สภาพปัญหา

- โทรศัพท์สาธารณะมีบริการไม่พอและไม่ทั่วถึง และมีบางตู้ที่ไม่สามารถใช้งานได้ โดยเฉพาะบริเวณถนนสายสำคัญภายในเขตเทศบาลฯ และบริเวณด้านสุโขทัยโก-ลก
- การรักษาความสะอาดของเมืองสุโขทัยโก-ลกยังมีประสิทธิภาพไม่เต็มที่ โดยเฉพาะการกำจัดขยะและการระบายน้ำบริเวณตัวเมือง ด้านการกำจัดขยะนั้นเห็นได้อย่างชัดเจนบริเวณที่ตั้งของตลาดทั้ง 3 แห่งภายในเมือง ที่แม้ตลาดจะวายแล้วก็ยังพบเห็นขยะจากตลาดกระจายอยู่ทั่วไป รวมถึงบริเวณชุมชนต่างๆ ก็พบปัญหาขยะมูลฝอยเล็กน้อยเช่นกัน ส่วนการระบายน้ำมักมีปัญหาช่วงฝนตก แล้วระบายน้ำไม่ทัน โดยเฉพาะชุมชนหลังโรงแรมเก็นติ้ง และบริเวณทางฝั่งตะวันออกของชุมชนเมือง เนื่องจากเป็นที่ลาดเอียงลงแม่น้ำสุโขทัยโก-ลก และเป็นพื้นที่น้ำท่วม

การแก้ปัญหาที่ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

เทศบาลตำบลสุโขทัยโก-ลกมีแผนงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงท่อระบายน้ำ และระบบโทรศัพท์สาธารณะ อยู่ในแผนพัฒนาเทศบาล 5 ปี (พ.ศ. 2545 - 2549) ซึ่งจะได้ดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงและบูรณะสาธารณูปโภคพื้นฐาน ที่มีอยู่ในชุมชนต่อไป อย่างไรก็ตาม ด้วยงบประมาณของเทศบาลฯ ที่มีจำกัด จึงทำให้ต้องค่อยๆ ดำเนินการทีละส่วนไป

6.3 สรุปผลการวิเคราะห์ภาพรวมเมืองสุโขทัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากภาคสนามและข้อมูลทุติยภูมิ สามารถสรุปเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย ดังต่อไปนี้

ก. จุดเด่นของเมืองสุโขทัย

เมืองสุโขทัยมีจุดเด่นที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่อาจกล่าวเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ด้านโครงข่ายการคมนาคม เมืองสุโขทัยเป็นเมืองชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย สามารถเป็นประตูทางผ่านเข้า-ออกที่สำคัญสู่กลุ่มประเทศสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ IMT-GT คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย รวมทั้งสิงคโปร์ได้ โดยตั้งอยู่ติดกับชุมชนรัตนันยัง อำเภอป่าเสด็จ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ผ่านทางด่านสุโขทัย มีการเชื่อมต่อทางการคมนาคมที่สะดวกทั้งทางรถไฟและรถยนต์ มีโครงสร้างของเส้นทางที่เป็นโครงข่ายเชื่อมโยงกับเมืองต่างๆ ได้ทุกทิศทาง และมีสภาพทั่วไปอยู่ในระดับมาตรฐาน ไม่เป็นอุปสรรคแก่การเดินทาง โดยมีสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัยเป็นจุดเชื่อมโยงทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4056 (ถนนสายเอเชีย 18) กับถนนของมาเลเซีย ที่เชื่อมโยงสู่เมือง โกตาบารู ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐกลันตัน และเป็นจุดเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟสายกรุงเทพฯ-หาดใหญ่-สุโขทัยกับเส้นทางรถไฟสายตะวันออกของมาเลเซียไปยังเมือง กัวลาลัมเปอร์ได้ นักท่องเที่ยวจึงสามารถเดินทางเชื่อมต่อเมืองสุโขทัยกับเมืองอื่นๆ ในภูมิภาคได้อย่างสะดวก ทั้งการเดินทางเชื่อมต่อไปยังจังหวัดหรืออำเภอใกล้เคียง หรือกระทั่งเดินทางเข้าไปในประเทศมาเลเซีย ก็มีเส้นทางเชื่อมต่อไปยังเมืองโกตาบารู เมืองกัวลาลัมเปอร์ และประเทศสิงคโปร์ได้ ทั้งทางถนนที่ได้รับการปรับปรุงให้มีสภาพดีและกว้างขวางหรือทางรถไฟ
2. เมืองสุโขทัยตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่เป็นที่ราบเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือพื้นที่ที่เป็นอุปสรรคในการตั้งถิ่นฐาน จึงมีเนื้อที่ในการขยายการผลิตและการพัฒนาได้อีกมาก ส่วนภูมิอากาศก็เป็นแบบมรสุมเขตร้อน เช่นเดียวกับพื้นที่ภาคใต้โดยทั่วไป มีฤดูกาลเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูแล้ง ความแตกต่างของอุณหภูมิมีไม่มากนัก อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27 องศาเซลเซียส ฤดูกาลไม่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย นักท่องเที่ยวจึงสามารถเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัยได้ตลอดทั้งปี
3. ด้านการท่องเที่ยว เมืองสุโขทัยเป็นเมืองที่มีความพร้อมด้านที่พัก มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งให้บริการแก่ผู้เยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก โดยมีห้องพักในโรงแรมที่พักขนาดต่างๆ มากกว่า 2,000 ห้อง ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีสถานที่ท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ที่หลากหลาย ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวประเภทบันเทิงเริงรมย์ คือ สถานบันเทิงจำนวนมากในเขตเมืองสุโขทัย ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย สถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์

สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองของชาวสุโขทัยและประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง โดยในช่วงประมาณเดือนเมษายน ของทุกปีจะมีการจัดงานสมโภชเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้เข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัยได้เป็นจำนวนมาก ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ หรือแม้กระทั่งในช่วงเวลาที่มีงานเทศกาล ก็จะมีประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติแวะเวียนเข้ามาสักการบูชาอย่างสม่ำเสมอ สถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดน คือ ตลาดและร้านค้าในชุมชนเมืองสุโขทัย ที่จะมีสินค้าชายแดนประเภทต่างๆ วางขายอยู่ทั่วไป เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติกหรือปาเต๊ะ และอาหารสำเร็จรูปต่างๆ หรือการเดินทางข้ามแม่น้ำสุโขทัยเข้าไปซื้อสินค้าในชุมชนรัตนบุรียัง ประเทศมาเลเซีย ก็เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน เนื่องจากไม่ต้องใช้เอกสารยุ่งยาก ให้เพียงบัตรประชาชนทำพิธีการผ่านแดนชั่วคราวก็จะได้ไปผ่านแดนชั่วคราวสำหรับเดินทางเข้าไปซื้อสินค้าในประเทศมาเลเซียได้โดยง่าย และสถานที่ท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ คือ ป่าพรุสิรินธรหรือพรุโต๊ะแดง ซึ่งเป็นป่าพรุผืนใหญ่ที่สุดในประเทศ มีลักษณะทางระบบนิเวศที่เป็นเอกลักษณ์ ควรค่าแก่การศึกษาและเยี่ยมชม นอกจากนี้ยังมีชายหาดและน้ำตกที่สวยงามหลายแห่งในบริเวณอำเภอใกล้เคียง ซึ่งสามารถเดินทางไปถึงได้โดยทางถนนที่สะดวกเช่นกัน

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยเหล่านี้ อันได้แก่ การเดินทางที่สะดวก สถานที่พักผ่อนและบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวจำนวนมาก รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ในเมืองและบริเวณใกล้เคียง ทำให้เมืองสุโขทัยเป็นที่ยอดนิยมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัยเป็นจำนวนมากในแต่ละปี โดยเฉพาะชาวมาเลเซียซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ เนื่องจากเป็นประเทศเพื่อนบ้านทำให้สามารถเดินทางเข้ามาได้สะดวกและรวดเร็ว ประกอบกับการขยายเวลาปิดด่านของด่านสุโขทัย จากเวลา 18.00 น. เป็น 21.00 น. ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวสะดวกขึ้น

4. มีค่าครองชีพ เช่น ค่าที่พักและค่าอาหาร ถูกกว่าและมีคุณภาพดีกว่าในประเทศมาเลเซีย รวมทั้งเป็นแหล่งที่มีสินค้าปลอดภาษีจากต่างประเทศซึ่งมีราคาถูก เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวภายในประเทศ ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัยในช่วงประมาณน้อยกว่าการเดินทางในประเทศมาเลเซีย ทั้งที่มีลักษณะทางภูมิประเทศและวัฒนธรรมประเพณีที่ใกล้เคียงกัน

5. เมืองสุโขทัยถือได้ว่าเป็นประตูสู่การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตอนใน ได้แก่ นครราชสีมา ปัตตานี ยะลา และสงขลา ผ่านทางเส้นทางคมนาคมที่สะดวกทั้งทางรถยนต์และรถไฟ จึงมีโอกาสนในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะเชื่อมโยงกัน 4 จังหวัด โดยจัดเป็นวงจรการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจของจังหวัดต่างๆ ที่มีระยะทางการเดินทางไม่มากนักไว้ด้วยกัน รวมถึงเชื่อมโยงการการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย ผ่านทางด่านสุโขทัย-รัตนบุรี ที่สามารถเดินทางเชื่อมต่อไปยังเมืองโกตาบารู เมืองหลวงของรัฐกลันตัน รวมถึงสามารถเดินทางไปถึงกัวลาลัมเปอร์และสิงคโปร์ได้ เพื่อสร้างโอกาสให้แก่สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในพื้นที่ใกล้เคียง และเป็นการขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวให้กว้างมากขึ้นด้วย

6. ด้านวัฒนธรรมประเพณี มีประเพณีและเทศกาลที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยมุสลิมและชาวไทยเชื้อสายจีน มีเทศกาลและงานประเพณีต่างๆ ที่โดดเด่นน่าสนใจและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวตลอดทั้งปี เช่น งานสมโภชเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ งานสงกรานต์ งานเทศกาลอาหาร งานวันฮารีรายอ งานวันลอยกระทง เป็นต้น รวมทั้งความคล้ายคลึงของลักษณะทางวัฒนธรรมและประเพณีของประชาชนชาวไทยมุสลิมของชาวไทยและมาเลเซียในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลก ทำให้นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเกิดความรู้สึกเป็นกันเองและปลอดภัยเสมือนเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในประเทศตนเอง

7. เมืองสุโขทัย-ลกมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศมาเลเซียในด้านการค้าและการลงทุนทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ภายใต้ความร่วมมือในโครงการโครงการพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle Development Project : IMT-GT) ปัจจุบันมีการร่วมทุนในด้านอุตสาหกรรมอยู่บ้างแล้ว และกำลังจะมีเพิ่มในอนาคต ในขณะที่ประชาชนบริเวณชายแดนสองฝั่งแม่น้ำสุโขทัย-ลก ก็มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จึงทำให้มีความเข้าใจกันเป็นอย่างดี

8. เมืองสุโขทัย-ลกเป็นที่ตั้งขององค์กร/สถาบันผู้ประกอบการค้าการบริการของจังหวัดนราธิวาส เช่น หอการค้าจังหวัด สมาคมการท่องเที่ยวและธุรกิจโรงแรม ชมรมผู้ส่งออกผลไม้ ฯลฯ ที่มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง รวมถึงการเป็นศูนย์รวมการพาณิชย์และธนาคารของจังหวัด มีการเงินและการลงทุนหมุนเวียนที่คล่องตัวมาก ปัจจุบันมีธนาคารให้บริการภายในชุมชนอยู่ถึง 11 แห่ง ซึ่งให้ความสะดวกในด้านการบริการทางการเงิน การลงทุน และเครดิตในการซื้อขายระหว่างประเทศ จึงมีศักยภาพในการพัฒนาธุรกิจการค้าทั้งภายในชุมชนและระดับระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป เมืองสุโขทัย-ลกเป็นเมืองชายแดนที่มีศักยภาพสูงในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ให้บริการนักท่องเที่ยว มีความพร้อมทางด้านที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับผู้มาเยี่ยมเยือน ที่มีให้บริการนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากในเขตเมืองสุโขทัย-ลก มีสถานที่ท่องเที่ยวที่โดดเด่นน่าสนใจในเมืองสุโขทัย-ลกและบริเวณใกล้เคียงที่หลากหลายประเภท ทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น การจับจ่ายสินค้าชายแดน สถานบันเทิงเริงรมย์ และสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจที่มั่นคงและการคมนาคมขนส่งที่สะดวกสบายรองรับ ทำให้เมืองสุโขทัย-ลกมีลักษณะเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดนที่สำคัญในปัจจุบัน

ข. จุดด้อยของเมืองสุโขทัย-ลก

นอกจากปัญหาของเมืองสุโขทัย-ลกและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว จุดด้อยหรือข้อจำกัดของเมืองสุโขทัย-ลกในการพัฒนาการท่องเที่ยวอาจสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ที่ตั้งของเมืองสุโขทัย-ลพบุรีอยู่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ ที่เป็นตลาดการท่องเที่ยวและประตูการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ นักท่องเที่ยวจากกรุงเทพฯ ต้องใช้เวลาในการเดินทางไม่น้อยกว่า 1 วันทั้งทางรถยนต์และรถไฟจากกรุงเทพฯ ถึงสุโขทัย-ลพบุรี (1,667 กิโลเมตรทางรถยนต์ และ 1,143 กิโลเมตรทางรถไฟ) ในขณะที่การเดินทางโดยเครื่องบิน มีสายการบินไทยให้บริการเที่ยวบิน กรุงเทพฯ-ภูเก็ต-นราธิวาส วันละ 1 เที่ยวบิน ซึ่งจะต้องลงเครื่องที่สนามบินบ้านทอน อำเภอเมืองนราธิวาส แล้วต่อรถมายังเมืองสุโขทัย-ลพบุรีอีกที การที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางมากเนื่องจากที่ตั้งอยู่ไกล อาจทำให้นักท่องเที่ยวจากกรุงเทพฯ เกิดความไม่สะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังเมืองสุโขทัย-ลพบุรี เนื่องจากความไม่พร้อมด้านเวลาหรือทุนทรัพย์ ทำให้เมืองสุโขทัย-ลพบุรีขาดโอกาสที่จะรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศจากกรุงเทพมหานครไปอย่างน่าเสียดาย

2. ปัญหาการคมนาคมภายในชุมชน โดยเฉพาะบริเวณย่านพาณิชย์กรรมในกลางเมือง บริเวณถนนเจริญเขต ถนนเทศบาล ถนนสุขุมวงศ์ ถนนประชาสำราญ ถนนนุชพันธ์ ถนนวามัน-อำนาจ ถนนอารีพมรรคา ถนนวงศ์วิวัฒน์ และถนนวงศ์ประดิษฐ์ เนื่องจากรูปแบบถนนในชุมชนเมืองเป็นแบบ ตารางกริดที่มีจุดตัดของถนนหรือแยกมากในระยะทางสั้นๆ ในขณะที่ผิวถนนแคบ ประกอบกับถนนเกือบทุกสายมีความกว้างของผิวถนนไม่มากนัก รวมถึงบริเวณนี้เป็นศูนย์รวมพาณิชยกรรมหนาแน่น มีการวางสินค้าเกะกะทางเท้า ทำให้นักท่องเที่ยวต้องลงมาเดินริมถนน และมีกาสรจอดรถไม่เป็นระเบียบ ทำให้นักท่องเที่ยวต้องใช้เวลาระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนเป็นพิเศษ รวมถึงปัญหาระบบขนส่งภายในเมืองสุโขทัย-ลพบุรี ที่มีเพียงรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างที่ให้บริการภายในเขตเทศบาลตำบลสุโขทัยเท่านั้น ทำให้นักท่องเที่ยวที่ไม่มียานพาหนะส่วนตัวหรือมีสัมภาระไม่ได้รับความสะดวกด้านการเดินทางเท่าที่ควร นอกจากนี้เมืองสุโขทัย-ลพบุรียังไม่มีสถานขึ้นส่งผู้โดยสารประจำอำเภอเป็นหลักแหล่งที่แน่นอน ทำให้รถโดยสารประจำทางต้องจอดรถตามริมถนน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความไม่เรียบร้อยของการจราจรและความสะดวกของผู้โดยสารด้วย

3. พื้นที่บริเวณด้านสุโขทัย-ลพบุรีเริ่มมีสภาพทรุดโทรมและคับแคบ เนื่องจากขาดการดูแลรักษาและปรับปรุงมาเป็นเวลานาน ทำให้พื้นที่บริเวณด้านโดยเฉพาะอาคารสำนักงานของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ด้านศาลากลางสุโขทัย-ลพบุรี ตำรวจท่องเที่ยว สำนักงานแรงงาน จุดตรวจพรมแดนของศุลกากร สำนักงานสาธารณสุข และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ล้วนเป็นอาคารเก่าที่ผ่านการใช้งานเป็นเวลานาน ซึ่งในปัจจุบันเริ่มมีสภาพคับแคบ ไม่มีพื้นที่เพียงพอที่จะรองรับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาติดต่อทำพิธีผ่านแดนที่มีจำนวนมากในแต่ละวัน ในขณะที่ทางฝั่งด้านศาลาการรันตีบ้านยังของประเทศมาเลเซีย บริเวณฝั่งตรงข้ามแม่น้ำสุโขทัย-ลพบุรี ได้มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารสำนักงานให้ใหญ่โต สวยงาม ทำให้เกิดการเปรียบเทียบอย่างเห็นได้ชัด

4. สภาพแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลสุโขทัย-ลพบุรี เกิดความแออัด ขาดการควบคุมการเจริญเติบโตของเมืองให้ไปในทิศทางที่เหมาะสมและเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้สภาพภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลฯ บางแห่งไม่สวยงามน่าดู เช่น ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชนแออัดบริเวณหลังด้าน

ศุลกากรสุโข-ลก ที่สามารถมองเห็นได้จากบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำสุโข-ลก ชุมชนแออัดบริเวณพื้นที่ตอนบนหลังรางรถไฟ ที่สามารถมองเห็นได้จากถนนสายเอเชีย 18 หรือความเสื่อมโทรมของอาคารพาณิชย์ในชุมชน ที่เริ่มมีสภาพทรุดโทรมเนื่องจากขาดการดูแล ปัญหาเหล่านี้ไม่ใช่ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบรุนแรง แต่อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเมืองในสายตาของนักท่องเที่ยวได้

5. แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่นอกเมืองสุโข-ลก เช่น น้ำตกสิรินธรและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ในอำเภอวัง หรือ เขื่อนทองโต๊ะไม้ ในอำเภอสวรรคิน ส่วนใหญ่มีระยะทางค่อนข้างไกลจากตัวเมืองสุโข-ลกและยังขาดการพัฒนา เช่น ยังไม่ได้รับการพัฒนาทางเข้าหรือการคมนาคมที่สะดวก จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่จำเป็นแก่ผู้เยี่ยมชมเยือน รวมถึงขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก ทำให้นักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถส่วนตัวหรือไม่มีข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เป็นห่วงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่มีโอกาสได้สัมผัสความงามตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มใกล้เคียงเมืองสุโข-ลกดังกล่าว

6. ภาพลักษณ์ของเมืองสุโข-ลกที่ถูกมองว่าเป็นเมืองที่ไม่มีความปลอดภัย เพราะปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทสถานบันเทิงเรียมที่มีจำนวนมากในชุมชนเมือง สร้างปัญหาทางสังคมและความไม่ปลอดภัยในการท่องเที่ยวของเมืองสุโข-ลก และปัญหายาเสพติดอันเนื่องมาจากหญิงอาชีพพิเศษส่วนใหญ่ติดยาเสพติด มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้ปัญหาดังกล่าวรุนแรงมากขึ้น และจะเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา จึงทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนไม่กล้าหรือไม่สนใจที่จะเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโข-ลก

ค. โอกาสจากภายนอก

ปัจจุบันพื้นที่เมืองสุโข-ลกมีโครงการพัฒนาในระดับต่างๆ ทั้งระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ที่มีอาณาเขตครอบคลุมหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเมืองสุโข-ลก ซึ่งจะมีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองสุโข-ลกได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

1. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle Development Project : IMT-GT)

เป็นการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ภายใต้โครงการ IMT-GT โดยอาศัยความเกื้อกูลกัน ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การประมง การพลังงาน ทรัพยากรมนุษย์ และโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจุบัน (2546) การพัฒนาความร่วมมือรายสาขา 10 สาขา มีความก้าวหน้าเป็นลำดับ โดยมีความก้าวหน้าในส่วนสาขาการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เมืองสุโข-ลกดังนี้

- การส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว โดยจัดตั้งสมาคมการท่องเที่ยว 3 ประเทศ (MITTAS) เพื่อเป็นองค์กรประสานงานและเผยแพร่ข้อมูล และมีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ เพื่อจัดทำแผนด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ IMT-GT โดยมีโครงการที่เสนอและกำลังอยู่ในขั้นตอนของการหารือ (2545) เช่น การจัดทำคู่มือการท่องเที่ยว การจัดทำ IMT-GT Road Map การปรับปรุงข้อมูลบน Website และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ความร่วมมืออย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

- การขยายเวลาทำการด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย สืบเนื่องจากผลการขยายเวลาทำการของด่านสะเดา จังหวัดสงขลา จากเวลา 05.00 น. – 21.00 น. เป็น 05.00 น. – 23.00 น. ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเข้าออกประเทศทั้งสองเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 20 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : 2545, 34) ทางประเทศไทยจึงเสนอให้ขยายเวลาทำการด่านอื่นรวมถึงด่านสุโขทัย-ลก-รัตนบุรีด้วย ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนของการเจรจาข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งหากมีการบรรลุข้อตกลงดังกล่าว จะมีส่วนช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยได้เป็นอย่างดี

- การจัดอำนวยความสะดวกในการเดินทาง โดยประเทศไทยอนุญาตให้นักท่องเที่ยวมาเลเซียเดินทางเข้ามาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ใบผ่านแดน (Border Pass) ในช่วงเวลาไม่เกิน 7 วัน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีโครงการอื่นๆ ที่ทางประเทศไทยกำลังพยายามผลักดันเข้าสู่ที่ประชุม ซึ่งหากประสบความสำเร็จในการเจรจา จะมีส่วนเกี่ยวข้องและส่งผลต่อการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก เช่น โครงการก่อสร้างสะพานเชื่อมไทย-มาเลเซียที่ด่านตาบา-ปังกาลัน กุโบร์ อำเภอบางบาล จะเป็นการสร้างวงจรการค้า-การท่องเที่ยวในพื้นที่ สุโขทัย-ลก-ตากใบ-โกตาบารู ได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และการเจรจาข้อตกลงการขนส่งคนและสินค้าผ่านแดนไทย-มาเลเซีย (Agreement for Facilitation of the Cross Border Transport of Goods and People) เพื่อเป็นการลดหย่อนระเบียบการผ่านแดนเพื่อให้การเดินทางผ่านเข้าออกระหว่างไทย-มาเลเซียมีความสะดวกมากขึ้น

2. โครงการก่อสร้างศูนย์ราชการชายแดนสุโขทัย-ลก

สืบเนื่องจากด้านศุลกากรสุโขทัย-ลกมีโครงการปรับปรุงด้านศุลกากรสุโขทัย-ลก บริเวณพื้นที่เชิงสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัย-ลก ซึ่งทางจังหวัดนราธิวาสได้เสนอแนะให้ปรับปรุงเป็นศูนย์ราชการชายแดน โดยที่เป็นที่รวมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับราชการผ่านแดนให้อยู่ในพื้นที่บริเวณเดียวกัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว ในลักษณะของ One Stop Service โดยมีหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่โครงการ 11 หน่วยงาน คือ

- (1) ด้านศุลกากรสุโขทัย-ลก
- (2) ด้านตรวจคนเข้าเมืองสุโขทัย-ลก

- (3) ด้านตรวจพืชสุโขงโก-ลก
- (4) ด้านกักกันสัตว์สุโขงโก-ลก
- (5) สำนักงานประมงจังหวัดนราธิวาส
- (6) สำนักงานจัดหางานจังหวัดนราธิวาส
- (7) ตำรวจท่องเที่ยวสุโขงโก-ลก
- (8) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส
- (9) สำนักงานป่าไม้จังหวัดนราธิวาส
- (10) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 3
- (11) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนราธิวาส

โดยใช้พื้นที่บริเวณด้านศุลกากรสุโขงโก-ลกเดิม ริมถนนเอเชีย 18 ภายในมีการจัดผังบริเวณซึ่งประกอบด้วย ชุมประตุมือง อาคารที่ทำการด้านศุลกากรหลังใหม่ อาคารประกอบด้านศุลกากรเดิม DUTY FREE SHOPPING CENTER สถานีขนถ่ายสินค้า (TRUCK TERMINAL) อาคารสำนักงาน 11 หน่วยงาน สถานีขนส่งอำเภอสุโขงโก-ลก (BUS TERMINAL) ส่วนที่พักอาศัยและนันทนาการ บริเวณจัดสวนพฤษชาติ (GREEN AREA) รวมถึงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำสุโขงโก-ลก และโครงการก่อสร้างถนนและแนวคันป้องกันน้ำท่วม รวมพื้นที่ประมาณ 61 ไร่ งบประมาณประมาณ 155 ล้านบาท โดยมีกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังเป็นผู้ดำเนินการ กำหนดการแล้วเสร็จประมาณเดือนธันวาคม 2547 ปัจจุบัน (เม.ย. 2546) สถานะโครงการอยู่ระหว่างการเปิดประมูลก่อสร้าง

โครงการศูนย์ราชการชายแดนสุโขงโก-ลกดังกล่าวเป็นโครงการที่จะมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาและส่งเสริมสนับสนุนการค้าการท่องเที่ยวชายแดนของเมืองสุโขงโก-ลกให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขปัญหาคมนาคมแออัดและสภาพทรุดโทรมของหน่วยงานบริเวณด้าน การรวมหน่วยราชการที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผ่านแดนไว้ในจุดเดียวกัน ในลักษณะ One Stop Service การก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสาร รวมถึงการเพิ่มช่องทางผ่านเข้าออกโดยการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำสุโขงโก-ลก ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาคมนาคมแออัดการจราจรบนสะพานข้ามแม่น้ำสุโขงโก-ลก ทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการทำพิธีการผ่านแดนและท่องเที่ยวเมืองสุโขงโก-ลกมากยิ่งขึ้น

3. แผนพัฒนาของเทศบาลตำบลสุโขงโก-ลก

เทศบาลตำบลสุโขงโก-ลกได้กำหนดกรอบวิสัยทัศน์ระยะ 5 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2549 คือ “เมืองน่าอยู่ น่าท่องเที่ยว น่าลงทุน และศูนย์สินค้าส่งออก” ซึ่งประกอบด้วยโครงการพัฒนาต่างๆ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและมีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองสุโขงโก-ลกไม่มากนักน้อย เช่น โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะสวนขวัญประชา ซึ่งเป็นสวนสาธารณะแห่งล่าสุดของเทศบาลฯ ตั้งอยู่บริเวณถนนเจริญเขตทางตอนใต้ของชุมชนเมืองสุโขงโก-ลก ทางไปอำเภอแว้ง โครงการก่อสร้างชุมชนประตุมือง โครงการปลูกต้นไม้เลียบทางรถไฟ โครงการก่อสร้างปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณถนนพระราชวิวัฒนตัดกับถนนเอเชีย 18 และโครงการปรับปรุงถนนต่างๆ ในชุมชนเมือง เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ในระยะปัจจุบันและอนาคต โอกาสของการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกทั้ง ทางด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่มีสูงมาก เพราะมีโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนทั้งจากโครงการในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ที่จะช่วยเพิ่มโอกาสในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลกในระยะยาวได้เป็นอย่างดี

ง. อุปสรรคจากภายนอก

ในการศึกษาเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก พบปัจจัยซึ่งอาจเป็นอุปสรรคในการวางแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมือง ดังนี้

1. ขาดการวางแผนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกอย่างจริงจัง ทั้งที่ถือได้ว่าเมืองสุโขทัย-ลกมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวพอสมควร สามารถที่จะส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการค้าชายแดนในฐานะเมืองท่องเที่ยวชายแดนภาคใต้และเป็นประตูไทย-มาเลเซียที่สำคัญเมืองหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดการยกระดับทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน และนำมาสู่รายได้ของชุมชนและประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ยังมิได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลกแต่อย่างใด มีเพียงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้เขียนไว้เมื่อปี 2538 ซึ่งแน่นอนว่าข้อมูลและแผนการต่างๆ ย่อมไม่ทันสมัยและตอบสนองต่อการพัฒนาในปัจจุบันได้

2. สินค้าที่วางจำหน่ายในประเทศมาเลเซียด้านที่ติดต่อกับประเทศไทย มีสินค้าหลายชนิดมีราคาต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเภทหรือชนิดของสินค้าที่ทดแทนกันได้ เช่น น้ำมันปาล์ม หอมแดง กระเทียม ขนบึงกรอบ ฯลฯ ประกอบกับความนิยมและความเคยชินของผู้บริโภคชาวไทยตามแนวชายแดน นอกจากนี้ทางมาเลเซียยังตั้งร้านค้าปลอดภาษีที่บริเวณชายแดน ซึ่งอยู่ห่างจากชายแดนไทยประมาณ 200 - 500 เมตร ทำให้ประชาชนนิยมไปซื้อสินค้าจากฝั่งมาเลเซียมากกว่าฝั่งไทย

3. การพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวประเภทเมืองชายแดนข้างเคียง โดยเฉพาะด่านสะเดาและด่านปาดังเบซาร์ ในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังเมืองหาดใหญ่ ซึ่งเป็นเมืองเศรษฐกิจ-การท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากมีระยะทางที่สั้น รวมทั้งมีเส้นทางคมนาคมทั้งทางถนนและทางรถไฟเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย ทางฝั่งรัฐเปอรลิตและเคดาห์ จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากผ่านเข้าออกทางด้านทั้งสองแห่งมากที่สุดในบรรดาด่านชายแดนภาคใต้ทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2542) นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญ

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-โลก ที่ต้องหาวิธีการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด ในขณะที่เมืองชายแดนข้างเคียงในจังหวัดสงขลามีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากกว่า

6.4 นโยบายและแนวทางการพัฒนา

เมืองสุโขทัย-โลกเป็นชุมชนที่มีความก้าวหน้าทางด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจการค้าเป็นอย่างมาก ทางด้านการท่องเที่ยวนั้น ในปี 2543 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-โลกถึง 721,467 คน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยวันละประมาณ 2,455.56 บาทต่อคน รวมแล้วนักท่องเที่ยวในปี 2543 สร้างรายได้แก่เมืองสุโขทัย-โลกประมาณ 3,318.62 ล้านบาท (ตารางที่ 4.10) สถิตินักท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-โลกมีแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อัตราเพิ่มเฉลี่ยประมาณร้อยละ 6.58 และอาจมีจำนวนเพิ่มมากถึง 1,000,000 คนในปี 2552 (จากการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยว-ตารางที่ 4.11) ในด้านการบริการ สุโขทัย-โลกมีความพร้อมด้านกิจกรรมที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการด้านที่พักแรมมีมากกว่า 52 แห่ง รวมห้องพักประมาณ 2,244 ห้อง ร้านอาหาร 445 แห่ง และสถานบันเทิง 126 แห่ง ส่วนด้านการค้า ในปี 2543 มีสินค้าผ่านแดนเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 2,314.77 ล้านบาท แยกเป็นมูลค่านำเข้า 1,409.15 ล้านบาท และส่งออก 905.62 ล้านบาท ถือเป็นมูลค่าการค้าชายแดนที่สูงที่สุดเป็นอันดับที่สาม รองจากด่านชายแดนสะเดาและด่านชายแดนปาดังเบซาร์ในจังหวัดสงขลาเลยทีเดียว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : 2544, 34)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เมืองสุโขทัย-โลกมีฐานทางเศรษฐกิจจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจการค้าเป็นหลัก ดังนั้น ถ้าจะใช้ลักษณะทางเศรษฐกิจมาเป็นปัจจัยในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองแล้ว นโยบายหลักในการพัฒนาเมืองสุโขทัย-โลกจึงน่าจะเป็นการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางด้านการค้าและบริการในภูมิภาคจังหวัดนราธิวาสตอนล่างด้านในพื้นที่บริเวณที่ติดกับรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้เพราะเมืองสุโขทัยตั้งอยู่บริเวณชายแดนด้านนี้ ประกอบกับเมืองสุโขทัย-โลกมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการและบทบาทด้านการค้าการบริการ และเป็นที่ยุ้จักในฐานะเมืองการค้าชายแดนอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามการพัฒนาการท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียวนั้น อาจจะเป็นการเสี่ยงเกินไป เนื่องจากจุดอ่อนของเมืองด้านสถานที่ท่องเที่ยวรอบนอกที่ตั้งอยู่ค่อนข้างไกลจากตัวเมือง รวมทั้งปัจจัยด้านการเดินทางและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทั้งด้านธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยวควบคู่กันไปด้วย ซึ่งจะช่วยให้ภาพการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนของเมืองเด่นชัดมากขึ้น

ดังนั้นนโยบายหลักของการพัฒนาเมืองสุโขทัย-โลกก็คือ การสร้างเมืองสุโขทัย-โลกให้เป็นศูนย์กลางด้านการค้า-การท่องเที่ยว โดยใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นตัวชี้้นำการพัฒนา ในขณะที่เดียวกันก็ให้มีการฟื้นฟูอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้าบางประเภท เช่น อุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหาร สินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก เสื้อผ้าสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติก เพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เมือง

สุโขทัย-ลพบุรี-โคราช เป็นศูนย์กลางการค้า-การท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาตอนล่างได้อย่างสมบูรณ์แบบยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

เพื่อให้การพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลพบุรีเป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ ควรกำหนดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. ปรับปรุงและขยายพื้นที่การให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในชุมชน

สภาพการบริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการภายในชุมชนสุโขทัย-ลพบุรี บางอย่างยังไม่พร้อม ไม่ทั่วถึง หรือขาดการวางแผนสำหรับการขยายตัวในอนาคต จึงยังไม่มีทิศทางการพัฒนาที่แน่นอน เช่น โครงข่ายถนน การจราจร ที่จอดรถ การกำจัดขยะและการระบายน้ำ บริการเหล่านี้ ต้องมีการวางแผนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นและการขยายตัวของเมืองในอนาคต

2. พัฒนาเมืองสุโขทัย-ลพบุรีให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวชายแดนของจังหวัดนครราชสีมาตอนล่าง

ปัจจุบันกล่าวได้ว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย-ลพบุรีส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความบันเทิงจากสถานบันเทิงภายในชุมชนเมือง และมักไม่นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณชายแดนของไทยยังไม่มีการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัยในบริเวณที่ไม่ใช่ชุมชนเมืองซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมือง

ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงต้องกระทำทั้งในระดับภูมิภาคและระดับชุมชน กล่าวคือ ในระดับภูมิภาคนั้นจำเป็นต้องมีการขยายฐานการท่องเที่ยวให้กว้างขึ้น โดยทำการสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของประชาชนในท้องถิ่น รวมถึงมาตรการรักษาความปลอดภัยและการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่ในระดับชุมชน จะต้องเน้นการพัฒนากิจกรรมที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวภายในชุมชนเมืองสุโขทัย-ลพบุรี เช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร และสถานบันเทิง เนื่องจากส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะใช้เวลาทำกิจกรรมในชุมชนมากกว่าเดินทางออกไปท่องเที่ยวนอกชุมชน โดยการกำหนดมาตรฐานสากลและจัดระเบียบให้เหมาะสม นอกจากนั้นยังควรพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับของที่ระลึกและสินค้าอื่นๆ ด้วยกลยุทธ์ดังกล่าวจะเป็นการขยายการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลพบุรีได้ คือ นอกจากจะเป็นตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวมาเลเซียอย่างที่เป็นอยู่แล้ว ก็จะเป็นการเปิดตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติอื่นๆ อีกด้วย

6.5 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนา

การพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน ในลักษณะเมืองศูนย์กลางการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนในพื้นที่ชายแดนจังหวัดนราธิวาส-รัฐกลันตัน นอกจากการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว จะมีส่วนเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงชายแดน และความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ ดังนั้นในการวางแผนพัฒนานี้จึงกำหนดวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ศึกษาไว้ดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการภายในชุมชนเมืองสุโขทัย-ลก ให้มีการให้บริการที่เพียงพอ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนเมือง และการขยายตัวของเมืองสุโขทัย-ลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ โดยมีจุดเด่นของพื้นที่เป็นแหล่งจับจ่ายสินค้าชายแดน และบริการที่พักแรม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่ครบครัน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของการเป็นเมืองศูนย์กลางการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนในจังหวัดนราธิวาสตอนล่างให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
- 3) เพื่อพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกให้เป็นประตูการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย และสนับสนุนวงจรท่องเที่ยวร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง โดยให้เมืองสุโขทัย-ลกเป็นศูนย์กลาง (Hub) ในการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสตอนล่าง
- 4) เพื่อขยายตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกให้มากขึ้น ทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย และกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติอื่นนอกเหนือจากมาเลเซีย

จากลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก ที่มีความพร้อมด้านที่พักและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวจับจ่ายซื้อสินค้าชายแดนและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์บริเวณใกล้เคียง เมืองสุโขทัย-ลกน่าจะมีศักยภาพที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยให้เข้ามาเที่ยวได้มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่นิยมการท่องเที่ยวประเภทนี้ ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกเพื่อรองรับการท่องเที่ยว จึงน่าจะเป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัย-ลกให้มากขึ้น โดยการเพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งจะเป็นตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวมาเลเซียซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ของเมือง และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านอื่นๆ ซึ่งจะเป็นการขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ไปสู่กลุ่มนักท่องเที่ยวชาติอื่นนอกเหนือจากมาเลเซีย เช่น ชาวออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ยุโรป และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

6.6 ข้อเสนอแนะการพัฒนา

ก. การใช้ที่ดินในอนาคต

ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลพบุรีจำเป็นต้องมีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทในอนาคต เพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลพบุรีเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดนการวางแผนในอนาคต โดยในปัจจุบัน ลักษณะการใช้ที่ดินของเมืองเป็นลักษณะศูนย์กลางเดี่ยว (ดูแผนที่ 3.9 ประกอบ) เป็นพื้นที่พาณิชยกรรมหนาแน่นบริเวณพื้นที่ภายในถนนเอเชีย 18 ถนนเทศบาล ถนนวงศวิวัฒน์ ถนนประชาวิวัฒน์ และถนนเจริญเขต ล้อมรอบด้วยการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยในทุกๆ ด้าน ในขณะที่การใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ จะกระจายตัวอยู่ทั่วไปภายในชุมชน ซึ่งสภาพโดยทั่วไปของเมืองก็เริ่มพบอาคารแออัดของย่านพาณิชยกรรมใจกลางชุมชนภายในพื้นที่ดังกล่าว ส่วนการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยก็เริ่มมีการขยายตัวออกไปตามเส้นทางคมนาคมสายสำคัญในทุกทิศทาง

จากการคาดการณ์จำนวนประชากรในระยะ 10 ปีข้างหน้า พบว่า ในปี 2553 เมืองสุโขทัย-ลพบุรีจะมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 67,693 คน โดยมีอัตราการเพิ่มประชากรเฉลี่ยต่อปีคิดเป็นร้อยละ 4.0 (ข้อมูลจากตารางที่ 3.11) เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของชุมชนในระยะที่ผ่านมา น่าจะดึงดูดประชากรให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองสุโขทัย-ลพบุรีมากขึ้น ประกอบกับการหลั่งไหลของแรงงานต่างถิ่นที่อพยพเข้ามาเป็นแรงงานในภาคบริการที่มีการขยายตัวที่สูง ทำให้เกิดการขยายตัวของประชากรในเมืองสุโขทัย-ลพบุรีในอัตราที่สูงดังกล่าว ในขณะที่เดียวกัน การค้าและการบริการของเมืองสุโขทัย-ลพบุรีก็มีการขยายตัวขึ้นมาก เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดนที่เข้ามาในเมืองสุโขทัย-ลพบุรี โดยจากการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต ในปี 2553 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย-ลพบุรีจากการคาดการณ์เป็นจำนวนถึง 1,038,219 คน หรือคิดเป็น 2,884 คนต่อวันโดยประมาณ โดยมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยประมาณร้อยละ 6.58 (ข้อมูลจากตารางที่ 6.11) ดังนั้นเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง ทั้งจากจำนวนประชากรในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย-ลพบุรีที่เพิ่มขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี จึงต้องมีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของเมืองสุโขทัย-ลพบุรี เพื่อแก้ไขปัญหาปัจจุบัน และเป็นการเตรียมความพร้อมของเมืองในการรองรับการขยายตัวของเมืองได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย โดยจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำคัญของเมืองสุโขทัย-ลพบุรีออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การใช้ที่ดินเพื่อการค้าและบริการ

ปัจจุบัน (2545) การใช้ที่ดินเพื่อการค้าและบริการในเมืองสุโขทัย-ลพบุรีมีการกระจุกตัวหนาแน่นอยู่ในพื้นที่ใจกลางชุมชน ซึ่งมีปัญหาความแออัดของพื้นที่และปัญหาเกี่ยวกับระบบการจราจรภายในพื้นที่ ในอนาคตเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัย-ลพบุรีมีจำนวนมากขึ้น กิจกรรมที่ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ตลอดจนร้านค้าพาณิชยกรรมต่างๆ ย่อมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการค้าและบริการในอนาคตของเมืองสุโขทัย-ลพบุรี ควรมีการขยายพื้นที่ให้มีพื้นที่มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอสำหรับการรองรับกิจกรรมดังกล่าว

แนวทางการพัฒนาเมืองสู่โท-ลก
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน

แสดง การใช้ประโยชน์ที่ดิน ในอนาคต

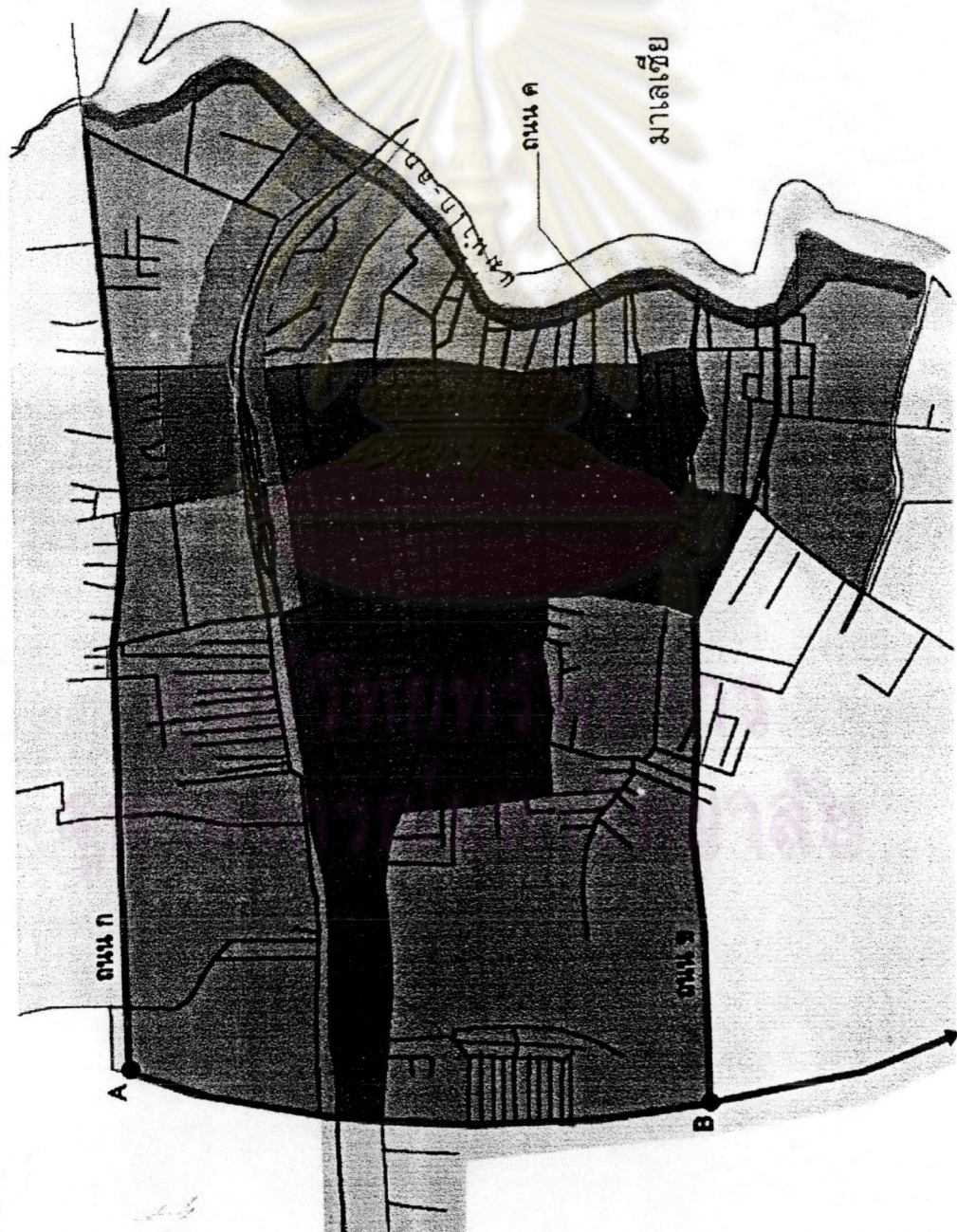
สัญลักษณ์ :

- พากีเรียกรม
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- ที่ตั้งเพื่อนันทนาการและสิ่งแวดล้อม
- สถาบันราชการ
- เส้นทางคมนาคมขนส่ง

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนที่ 6.3

มาตราส่วน 1 : 23,500

ที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยพื้นที่ที่เสนอแนะเป็นพื้นที่รอบนอกพื้นที่พาณิชย์กรรมเดิม ด้านเหนือ จดถนนเอเชีย 18 ด้านตะวันตก จุดจุดเชื่อมต่อระหว่างถนนเอเชีย 18 และถนนประชาวิวัฒน์ และถนน รัชชานะอุทิศ ด้านใต้จดถนนสาธารณะด้านหน้าวัดท่านเอียด และถนนเจริญเขต ซอย 17 ด้านตะวันออก จดถนนสาธารณะ ฟากตะวันออกของถนนเจริญเขต ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าวกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับรองรับ กิจกรรมการค้าและการบริการที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นการขยายพื้นที่จากย่านพาณิชย์กรรม เดิมไปทางตะวันตกและทางใต้ของชุมชน ซึ่งเป็นการกำหนดโดยพิจารณาจากเส้นทางคมนาคมสายหลัก ของชุมชน ที่สามารถเดินทางเชื่อมต่อกับย่านพาณิชย์กรรมเดิมซึ่งเป็นแหล่งรวมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ สำคัญของเมืองสุโขทัยในปัจจุบัน

2. การใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย

กำหนดให้ใช้พื้นที่รอบนอกการใช้ที่ดินเพื่อการค้าและบริการข้างต้นเป็นพื้นที่สำหรับการ ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย โดยอาจกำหนดเป็นที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลางและที่อยู่อาศัยหนา แน่นน้อย โดยในส่วนของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง อาจแบ่งออกได้เป็น 3 พื้นที่ใหญ่ๆ คือ พื้นที่ทางด้านตอนบนของชุมชน บริเวณถนนทรายทองทั้ง 5 สาย และทางฟากเหนือ ของทางรถไฟ พื้นที่ทางตะวันออกของชุมชน บริเวณทางฟากทางใต้ของถนนเอเชีย 18 ก่อนที่จะมาบรรจบ กับถนนประชาวิวัฒน์ และทางฟากใต้ของถนนประชาวิวัฒน์ และพื้นที่บริเวณฟากตะวันออกของแม่น้ำ สุโขทัย ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยจะเป็นพื้นที่โดยรอบของที่อยู่อาศัย หนาแน่นปานกลาง โดยมีถนนสาธารณะสาย ก เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่ อยู่อาศัยทั้งสองประเภทดังกล่าว

3. การใช้ที่ดินเพื่อการนันทนาการและสิ่งแวดล้อม

นอกจากการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการนันทนาการและสิ่งแวดล้อมในเมืองสุโขทัย ในเมืองสุโขทัยใน ส่วนของสวนสาธารณะทั้ง 4 แห่งของเมืองสุโขทัย ได้แก่ สวนรื่นอรุณ สวนภูมิรินทร์ สวนสิรินธร ทาง ตอนบนของชุมชน และสวนขวัญประชา ทางตอนใต้ของชุมชนแล้ว ยังกำหนดพื้นที่ริมแม่น้ำสุโขทัย ช่วงที่ไหลผ่านเมืองสุโขทัยตลอดทั้งสายให้เป็นพื้นที่สีเขียว สำหรับการสร้างสวนสาธารณะและสถาน ที่พักผ่อนหย่อนใจริมน้ำในอนาคต ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพื้นที่สำหรับการนันทนาการของเมืองสุโขทัยให้ เพิ่มขึ้น เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งเป็นการสร้างภูมิทัศน์ริมน้ำของเมืองสุโขทัยให้ สวยงามขึ้นด้วย

4. การใช้ที่ดินเพื่อโครงการคมนาคมขนส่ง

เพื่อเป็นการสร้างโครงข่ายการคมนาคมของเมืองสุโขทัยให้สามารถเดินทางเชื่อม ต่อระหว่างพื้นที่ต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ลดปัญหาการจราจรในชุมชน รวมทั้งเพื่อรองรับการเจริญ เติบโตของเมืองที่ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเห็นสมควรที่จะดำเนินการกำหนดเส้นทางคมนาคมเพิ่มเติม จากเส้นทางคมนาคมภายในชุมชนที่มีอยู่เดิม เพื่อเป็นการสร้างโครงข่ายคมนาคมภายในเมือง

สุโขทัย-ลพบุรีให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยจากการพิจารณาผู้ศึกษาได้เสนอแนะเส้นทางคมนาคมที่ควรดำเนินการก่อสร้างใน 3 เส้นทาง ดังนี้

(1) ถนนสาย ก เป็นถนนรอบนอกชุมชนเมือง ซึ่งมีทั้งการขยายถนนสาธารณะที่มีอยู่เดิมและการก่อสร้างถนนใหม่ โดยพื้นที่โครงการประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ด้านตอนบน เริ่มจากจุดตัดถนนทรายทอง 4 กับถนนทรายทอง 5 มาทางทิศตะวันออกในถนนทรายทองเดิม ไปจนถึงถนนสาธารณะทางตะวันออกของชุมชน ที่จุด A และด้านตะวันออกจากถนนสาธารณะที่จุด A ลงมาทางใต้จนมาจดกับถนนเจริญเขต บริเวณหน้าโรงเรียนเทศบาล 2 ทางไปอำเภอวัง ซึ่งถนนสายดังกล่าวจะเป็นเส้นทางเลี่ยงเมือง (BY PASS) สำหรับรถจากอำเภอตากใบ อำเภอวัง และอำเภอสุโขทัย สามารถเดินทางไปถึงกันได้โดยไม่ต้องใช้เส้นทางผ่านเมือง ซึ่งจะเป็นการลดการจราจรในเมืองสุโขทัย และเป็นเส้นทางเชื่อมโยงภายในชุมชนที่เป็นการรองรับการขยายตัวของชุมชนทางด้านตะวันตกและด้านใต้ของชุมชนอีกด้วย

(2) ถนนสาย ข เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างถนนเลี่ยงเมืองสาย ก กับถนนเจริญเขต ซอย 17 และไปสิ้นสุดที่บริเวณริมแม่น้ำสุโขทัย โดยเริ่มจากจุด B ในถนนสาย ก ไปทางทิศตะวันออกผ่านถนนเจริญเขตซอย 14 และซอย 17 ไปสิ้นสุดที่บริเวณริมแม่น้ำ ถนนสายนี้จะเป็นการเชื่อมต่อภายในชุมชนเพื่อรองรับการเดินทางภายในชุมชนเป็นหลัก

(3) ถนนสาย ค เป็นถนนเลียบริมแม่น้ำสุโขทัย ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างถนนทรายทอง 6 ทางตอนบนของชุมชน ลงมาทางใต้เลียบริมแม่น้ำสุโขทัย มาสิ้นสุดที่ถนนเจริญเขตซอย 17 ซึ่งนอกจากจะเป็นการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมทางตะวันออกของชุมชนเข้าด้วยกัน ยังเป็นถนนในส่วนโครงการปรับปรุงพื้นที่สีเขียวริมน้ำ ซึ่งจะเป็นเส้นทางสำหรับการพักผ่อนนันทนาการ เพื่อสร้างภูมิทัศน์ของชุมชนให้สวยงามขึ้น นอกจากนี้ อาจพัฒนาให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นสถานที่หรือสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวในลักษณะของถนนเลียบริมน้ำที่มีทัศนียภาพที่สวยงามของเมืองสุโขทัย ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างสิ่งและแหล่งดึงดูดการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยได้อีกทางหนึ่งด้วย

จากข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาด้านการใช้ที่ดินของเมืองสุโขทัยดังกล่าวข้างต้น จะเป็นการพัฒนาเมืองสุโขทัย เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐาน

การให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เพียงพอและมีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา และระบบสื่อสารโทรคมนาคม ควรจะได้รับการพัฒนาให้เพียงพอต่อความต้องการที่จะขยายตัวขึ้นจากการท่องเที่ยว และการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ส่วนการกำจัดขยะ การระบายน้ำ และการป้องกันสาธารณะภัยต่างๆ ควรจะมีการวางแผนพัฒนาและได้รับการสนับสนุนการดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

ในกรณีของเมืองสุโขทัยในปัจจุบัน พบว่าระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ถือได้ว่ามีความพร้อมอยู่พอสมควร อย่างไรก็ตาม การวางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของชุมชนในอนาคตเป็นสิ่งสำคัญดำเนินการเสียแต่เนิ่นๆ เพื่อเป็นการมุ่งเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในพื้นที่รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัยได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัยได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐานที่ผู้ศึกษาเสนอแนะสำหรับการพัฒนาเมืองสุโขทัยเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน มีรายละเอียดดังนี้

1. การปรับปรุงถนนภายในชุมชน

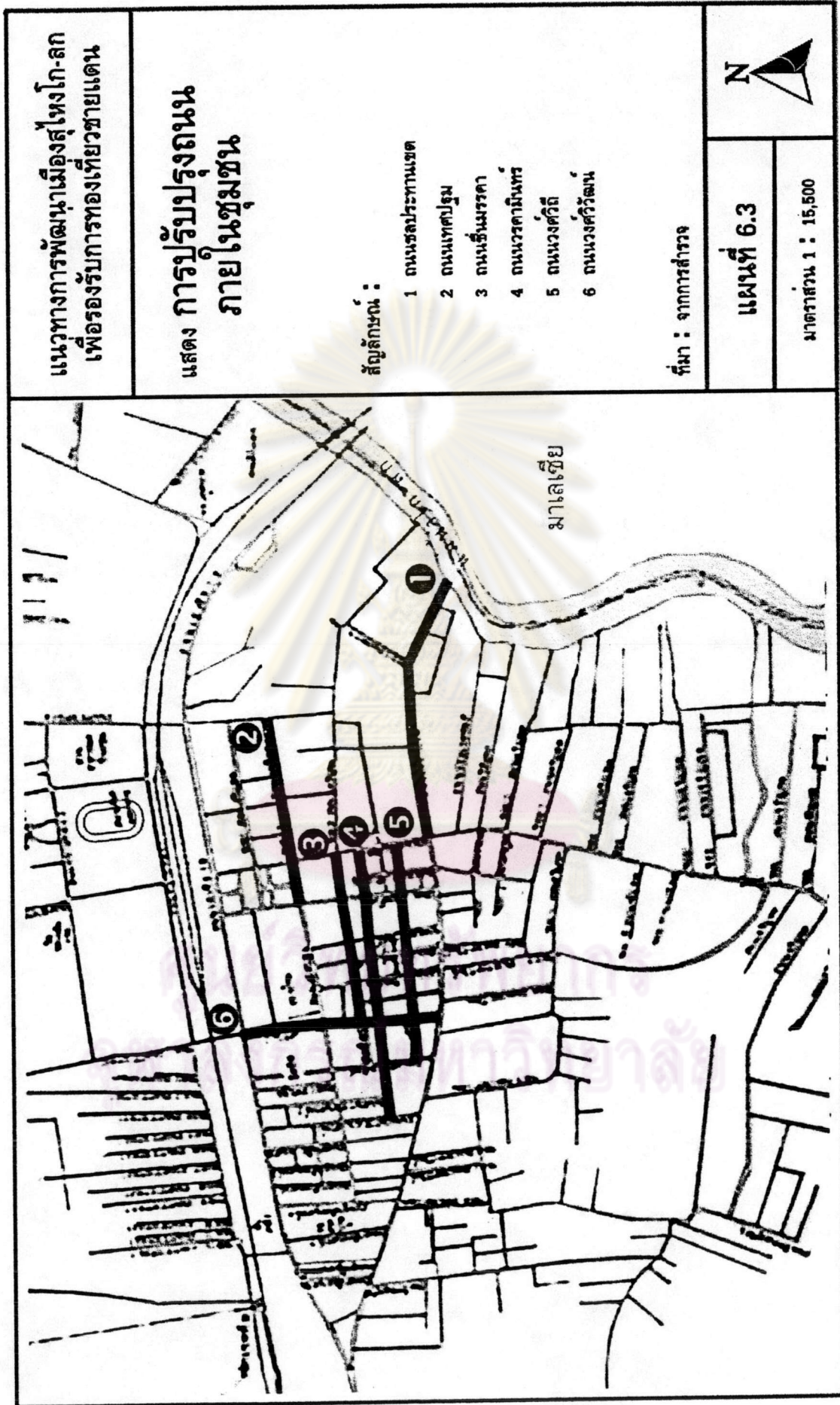
เมืองสุโขทัย เป็นเมืองชายแดนที่มีการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนแดนที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งทางภาคใต้และเป็นเมืองที่มีความเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัยส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะเดินทาง (27,639 คันในปี 2545) แต่ถนนหลายสายในบริเวณเขตเมืองสุโขทัย โกลกมีสภาพชำรุด ผิวจราจรเสียหาย ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรและมีปัญหาเรื่องการระบายน้ำ โดยเฉพาะบนถนน 6 สายของชุมชน ได้แก่

- 1) ถนนสายชลธารเขต จากสี่แยกพิธาน - แม่น้ำโกลก
- 2) ถนนเทศบาลชุม จากตลาดสด - ไทยเรียง
- 3) ถนนขึ้นมรรคา จากโรงแรมเมอร์ลิน - ถนนวงศ์ประดิษฐ์
- 4) ถนนวรคามินทร์ จากถนนเจริญเขต - ถนนลูกเสืออนุสรณ์
- 5) ถนนวงศ์วิที จาก ถ. เจริญเขต - ถนนวงศ์ประดิษฐ์
- 6) ถนนวงศ์วิวัฒน์ จาก ถ. เอเชีย 18 - ถนนประชาชนวิวัฒน์

จากการสำรวจสภาพถนนในปัจจุบัน (2545) พบว่า สภาพถนนมีผิวจราจรเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก แต่มีสภาพชำรุด ไม่มีเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ตลอดจนการระบายน้ำด้านข้าง ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินทางสัญจรบนเส้นทางดังกล่าว ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงผิวจราจรของถนนทั้ง 6 สาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจราจรในเมืองให้มีสภาพคล่องตัวดีเพิ่มขึ้น ตลอดจนเป็นการรองรับการเจริญเติบโตของเมืองในอนาคต

การดำเนินการ

การปรับปรุงถนนทั้ง 6 สาย ดำเนินการโดยการปรับปรุงผิวจราจรเป็นแบบคอนกรีตเสริมเหล็กหรือลาดยางแอสฟัลต์ กว้างเต็มเขตทาง จัดทำคูระบายน้ำด้านข้าง ให้พอเพียงกับปริมาณน้ำและออกแบบทางเท้าสำหรับคนเดินเท้า รวมถึงการติดตั้งป้ายควบคุมการจราจรและป้ายเตือน ตีเส้นและ

แนวทางการพัฒนาเมืองสุโขทัย
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน

แสดง การปรับปรุงถนน
ภายในชุมชน

สัญลักษณ์ :

- 1 ถนนชลประทานเขต
- 2 ถนนเทศบาล
- 3 ถนนเสริมราคา
- 4 ถนนเวรตคามันทร
- 5 ถนนวงศ์วิทย์
- 6 ถนนวงศ์วิวัฒน์

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนที่ 6.3

มาตราส่วน 1 : 15,500

เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง เพื่อจัดระบบการจราจรในตัวเมืองให้เกิดประสิทธิภาพ โดยยึดมาตรฐานของกรมโยธาธิการหรือกรมทางหลวง

การปรับปรุงถนนทั้ง 6 สาย ของเทศบาลตำบลสุโข-ลก ถือว่ามีความจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจราจรในเมืองที่มีชุมชนหนาแน่น ตลอดจนเป็นการรองรับการเจริญเติบโตของเมืองในอนาคต โดยมีเทศบาลตำบลสุโข-ลกเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

2. การก่อสร้างสถานที่จอดรถยนต์สาธารณะ

เมืองสุโข-ลก เป็นเมืองชายแดนทางใต้มีพรมแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซียที่เป็นศูนย์กลางการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนที่สำคัญแห่งหนึ่ง มีมูลค่าการค้ากับประเทศมาเลเซียและมีคนเดินทางผ่านแดนที่ด่านสุโข-ลกเป็นจำนวนมากในแต่ละปี เศรษฐกิจการค้าขายภายในชุมชนและมูลค่าสินค้าส่งออก-นำเข้ามีแนวโน้มสูงขึ้น จำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวที่ใช้รถโดยสารก็มีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามลำดับ แต่ปัจจุบันภายในเขตเทศบาลสุโข-ลก ยังไม่มีสถานที่จอดรถยนต์สาธารณะเพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือนในตัวเมืองสุโข-ลก และผ่านแดนไปเที่ยวยังประเทศมาเลเซีย หรือนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่มาเที่ยวยังประเทศไทยอย่างพอเพียง

โดยการจราจรในปัจจุบันของเมืองสุโข-ลกบนถนนสายเอเชีย โดยเฉพาะบริเวณร้านค้า จำหน่ายสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยวใกล้ด่านพรมแดน รวมถึงในบริเวณย่านพาณิชยกรรมใจกลางเมือง เริ่มมีการจราจรติดขัดและจอดรถไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งสถานที่จอดรถยนต์สาธารณะไม่พอเพียงต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงควรมีการจัดสร้างสถานที่จอดรถยนต์สาธารณะเพิ่มเติม เพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว ตลอดจนจัดระเบียบของการเดินทางให้อยู่ในมาตรฐาน เพื่อป้องกันการจราจรติดขัดในอนาคต

การดำเนินการ

การจัดสร้างสถานที่จอดรถยนต์สาธารณะ มีพื้นที่ดำเนินการก่อสร้างบริเวณริมถนนสายเอเชีย 18 บริเวณด้านข้างโรงแรมเก็นดิง โดยวางผังบริเวณสำหรับเป็นพื้นที่จอดรถขนาดเล็กและห้องน้ำสาธารณะไว้บริการนักท่องเที่ยว โดยในพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ดังนั้นจึงต้องมีการเจรจาเพื่อขอเช่าพื้นที่กับทางการรถไฟสำหรับโครงการดังกล่าว โดยมีเทศบาลตำบลสุโข-ลกเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

3. การปรับปรุงสถานีรถไฟสุโข-ลก

การเดินทางเข้าสู่เมืองสุโข-ลกโดยทางรถไฟเป็นยานพาหนะเดินทางอีกวิธีหนึ่งซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวพอสมควร โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่เมืองสุโข-ลกโดยทางรถไฟมีมากเป็นอันดับที่สองรองจากรถยนต์ส่วนตัว มีทั้งหมดประมาณร้อยละ 25 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด

(2543) โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความนิยมมากกว่านักท่องเที่ยวต่างชาติเล็กน้อย (ประมาณร้อยละ 29 และ 23 ตามลำดับ) ทั้งนี้การเดินทางโดยทางรถไฟจากเมืองสุโขทัย-ลพบุรีและมาสู่เมืองสุโขทัย-ลพบุรีมีความสะดวกพอสมควร เนื่องจากเมืองสุโขทัย-ลพบุรีเป็นจุดสิ้นสุดและเริ่มต้นของเส้นทางรถโดยสารหลายสาย ทั้งในภูมิภาคและสุโขทัย และสถานีรถไฟตั้งอยู่ใจกลางเมืองทำให้การเดินทางมาสู่สถานีรถไฟมีความสะดวก อีกทั้งราคาตั๋วและความเสี่ยงอุบัติเหตุมีน้อยกว่า จึงทำให้การเดินทางโดยรถไฟได้รับความนิยมพอสมควร ด้านที่ตั้ง สถานีรถไฟสุโขทัย-ลพบุรีถือได้ว่าเป็นจุดหมายตา (Landmark) ที่สำคัญของเมืองสุโขทัย-ลพบุรี เนื่องจากความเด่นในด้านของสถานที่ตั้ง อยู่บนเนิน สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล และองค์ประกอบรอบข้าง เช่น หัวยอดจักรด้านหน้า และพระราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวบริเวณด้านหน้า ทำให้บริเวณสถานีรถไฟสุโขทัย-ลพบุรีมีความเด่นออกมาจากพื้นที่อื่น

แต่จากการสำรวจในปัจจุบัน (2545) พบปัญหาความทรุดโทรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวอาคารสถานี ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียวมีสภาพค่อนข้างชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากขาดการดูแลรักษา รวมทั้งมีพื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอที่จะรองรับและให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการได้อย่างสะดวก ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงพื้นที่อาคารสถานีรถไฟสุโขทัย-ลพบุรี เพื่อให้มีพื้นที่เพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการการรถไฟทั้งเข้าสู่และออกจากเมืองสุโขทัย-ลพบุรีได้อย่างสะดวก

การดำเนินการ

การปรับปรุงสถานีรถไฟสุโขทัย-ลพบุรี ดำเนินการโดยการปรับปรุงพื้นที่ของอาคารผู้โดยสารของสถานีรถไฟ ให้มีที่พักรอโดยสารที่รอขึ้นรถและรอรับญาติ ให้พอเพียงกับการรองรับผู้โดยสารจำนวนมากในแต่ละวัน และวางผังบริเวณให้มีพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจรวมถึงห้องน้ำ โดยยึดหลักการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการให้มากที่สุด และการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

4. การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

เมืองสุโขทัย-ลพบุรีมีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากการเป็นเมืองชายแดนที่เชื่อมต่อระหว่างไทยและมาเลเซีย มีเส้นทางเชื่อมโยงทั้งทางรถยนต์และรถไฟ ทำให้เมืองสุโขทัย-ลพบุรีมีบทบาทหน้าที่เป็นเมืองศูนย์กลางการค้าขายบริการและการท่องเที่ยว มีประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาติดต่อค้าขายและท่องเที่ยวจำนวนมาก มีการขยายตัวของชุมชนและการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้ปริมาณขยะจากชุมชนและการท่องเที่ยวมีปริมาณเพิ่มขึ้น ในขณะที่สภาพปัจจุบันของการจัดการมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองตำบลสุโขทัย-ลพบุรี มีปัญหาในการจัดการทั้งด้านระบบการเก็บรวบรวมที่ไม่สามารถจำกัดขยะจำนวนมากในชุมชนได้ โดยเฉพาะในพื้นที่ตลาดสดเทศบาล บริเวณถนนเจริญเขตชอย 1 - 2 ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในเรื่องกลิ่น การเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคและอาจเกิดการปนเปื้อนของแหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน รวม

ทั้งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศในสายตาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นหากไม่มีการดำเนินการอย่างเหมาะสม ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งป้องกันความรุนแรงของปัญหาในอนาคต จากจำนวนประชากรเมืองและนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในอนาคต (67,693 และ 1,038,219 คนในปี 2553-จากการคาดการณ์จำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวในอนาคต ตารางที่ 3.11 และ 4.11 ตามลำดับ) จึงควรมีการดำเนินการเพื่อจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนเมืองสุโขทัย

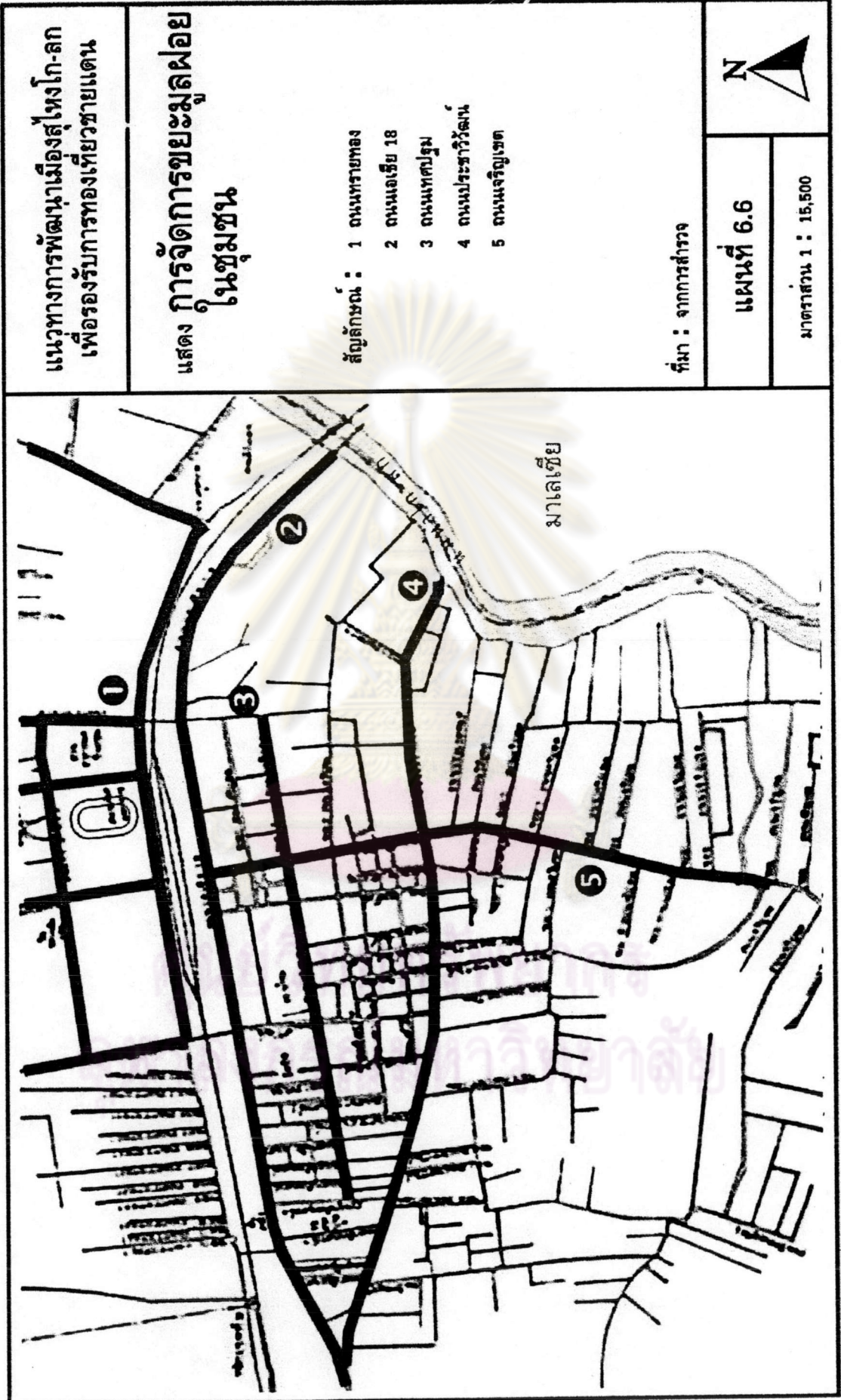
ปัจจุบัน (2545) การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาลตำบลสุโขทัย อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของงานรักษาความสะอาด กองอนามัยและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลสุโขทัย โดยมีพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งหมดประมาณ 22.5 ตารางกิโลเมตร ใช้รถขนขยะจำนวน 6 คัน โดยจะทำการเก็บขนมูลฝอยจากถังรองรับขยะมูลฝอยของเทศบาลที่ได้จัดเตรียมไว้ การเก็บขนมูลฝอยจะเริ่มตั้งแต่เวลา 7.30 น. จนแล้วเสร็จ มีการเก็บขนวันละ 2 เที่ยว สามารถให้บริการเก็บขนมูลฝอยได้ประมาณ ร้อยละ 70 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด (เทศบาลตำบลสุโขทัย : 2545, 47)

สภาพปัญหาในปัจจุบัน (2545) จากการสำรวจและสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ศึกษา พบว่าการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลสุโขทัยยังมีปัญหา คือ การให้บริการเก็บขนมูลฝอย ยังไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ทำให้มีมูลฝอยตกค้างในพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่บริเวณตลาดสดหลังโรงแรมเก็นติ้ง บริเวณถนนเจริญเขต ซอย 1 และซอย 2 และปัญหาจำนวนถังรองรับขยะมูลฝอยในชุมชนและรถเก็บขนขยะมูลฝอยไม่พอเพียง

การดำเนินการ

ดำเนินการโดยแบ่งเขตการเก็บขนมูลฝอย โดยแบ่งเขตออกเป็น 5 เขต ตามเส้นทางคมนาคมสายหลักของชุมชน ได้แก่ ถนนทรายทอง ถนนเอเชีย 18 ถนนเทศบาล ถนนประชาวิวัฒน์ และถนนเจริญเขต เพื่อให้การเก็บรวบรวมมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายได้ทั้งหมด ส่วนภาชนะรองรับขยะมูลฝอยควรเพิ่มจุดติดตั้งถังขยะเพิ่มเติมในพื้นที่ที่เบียดจรัญรวมของกิจกรรมของประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณย่านพาณิชย์กรรมาใจกลางชุมชน ย่านตลาดหลังเก็นติ้ง ย่านตลาดรถไฟ ตลาดใต้รุ่ง และสวนสาธารณะของเทศบาลทั้ง 4 แห่ง สำหรับจำนวนรถเก็บขนขยะมูลฝอย สมควรพิจารณาเพิ่มรถเก็บขนขยะมูลฝอย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละเขต และใช้เวลาในการเก็บขนขยะมูลฝอยจากชุมชนน้อยลง อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาการเพิ่มจำนวนรถเก็บขนขยะมูลฝอยสำหรับเมืองสุโขทัย ควรดำเนินการคาดการณ์ปริมาณขยะมูลฝอยจากชุมชนในอนาคตเพื่อคำนวณหาปริมาณรถขนขยะมูลฝอยที่สามารถจัดการขยะจากชุมชนในอนาคตได้อย่างเหมาะสมต่อไป

โครงการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบลสุโขทัย เป็นโครงการที่ควรจรรีบดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาด้านความสะอาดเรียบร้อยของเมืองในปัจจุบัน และเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองทางด้านเศรษฐกิจและบทบาทการเป็นศูนย์กลางการค้าขายชายแดนและการท่องเที่ยวในอนาคต โดยมีเทศบาลตำบลสุโขทัยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

5. การระบายน้ำและกำจัดน้ำเสียในชุมชน

จากข้อมูลของเทศบาลตำบลสุโขทัยและจากการสำรวจพบว่า การระบายน้ำในพื้นที่ศึกษายังไม่ดีพอ และเกิดปัญหาน้ำท่วมอยู่เสมอในฤดูฝน เนื่องจากการวางระบบท่อระบายน้ำไม่สอดคล้องกับสภาพและระดับของพื้นที่ ซึ่งเป็นที่สูงๆ ต่ำๆ ระบบบางส่วนมีลักษณะเป็นที่เก็บน้ำในระยณะต่างๆ ที่ฝนเริ่มตกและจะระบายออกไปได้ก็ต่อเมื่อมีระดับน้ำท่วมซึ่งสูงขึ้นแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่าระดับความลาดชันในบางส่วนของระบบมีไม่เพียงพอที่จะระบายน้ำออกไปได้ทันเวลาและขนาดของระบบระบายน้ำที่มีอยู่เดิมนั้นมีขนาดไม่เหมาะสม ท่อสายหลักบางท่อมีขนาดเล็กกว่าท่อสายย่อยและโครงข่ายของท่อระบายน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ศึกษายังไม่เชื่อมโยงหรือต่อเนื่องกันอย่างสมบูรณ์ซึ่งจะทำให้การระบายน้ำทำได้ไม่เต็มที่ โดยระบบระบายน้ำและรวบรวมน้ำเสียในพื้นที่ศึกษาปัจจุบันเป็นแบบระบบรวม (Combine System) ทำหน้าที่ทั้งระบายน้ำฝนและทำการรวบรวมน้ำเสียออกจากพื้นที่ ซึ่งระบบที่มีอยู่ครอบคลุมเฉพาะในพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมและพื้นที่ชุมชนหนาแน่นเท่านั้น โดยแหล่งกำเนิดน้ำเสียในพื้นที่ส่วนใหญ่เกิดจากย่านที่พักอาศัย แหล่งธุรกิจการค้า สถานบริการ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล และอุตสาหกรรม ซึ่งน้ำฝนและน้ำเสียที่รวบรวมได้จะระบายลงสู่น้ำโก-ลก

ปัจจุบันสภาพปัญหาด้านการระบายน้ำเสียที่เกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่เมืองสุโขทัยยังมีสภาพไม่รุนแรงจนถึงขั้นวิกฤต ทั้งนี้เนื่องจากสภาพภูมิอากาศของพื้นที่ที่มีฝนตกมาก ทำให้ฝนช่วยเจือจางน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากชุมชนได้ระดับหนึ่ง และแม่น้ำโก-ลกซึ่งเป็นแหล่งรองรับน้ำของพื้นที่ มีส่วนช่วยในการระบายน้ำเสียได้ดี แต่ในอนาคตเมื่อชุมชนเมืองมีการขยายตัวจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มปริมาณขึ้นและมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณน้ำเสียเพิ่มมากขึ้นและภาระความสกปรกของน้ำเสียมากขึ้นจนเกิดขีดความสามารถของแหล่งน้ำที่จะรองรับได้ ปัญหาน้ำเสียก็จะเกิดขึ้น

เมืองสุโขทัย เป็นเมืองที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางการค้า การบริการ และการท่องเที่ยว ฉะนั้นการพัฒนาการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การจัดการน้ำเสียเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำเสียของพื้นที่เมืองสุโขทัย รวมทั้งแก้ปัญหาการระบายน้ำไม่ทันและน้ำท่วมขังในปัจจุบัน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่อาจจะทวีความรุนแรงขึ้นไปในอนาคต เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของเมืองและชุมชน รวมถึงการรองรับการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยในอนาคตด้วย

การดำเนินการ

1. ศึกษาคาดการณ์ปริมาณน้ำเสียจากชุมชนและความสามารถในการรองรับน้ำของท่อในชุมชนเมืองสุโขทัย
2. ออกแบบก่อสร้างระบบการระบายน้ำและรวบรวมน้ำเสียจากชุมชนที่มีความสามารถในการรองรับปริมาณน้ำเสียจากการคาดการณ์ในอนาคตได้

3. พิจารณาระบบบำบัดน้ำเสียจากชุมชนที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลก เพื่อลดปัญหาการระบายน้ำเสียลงสู่แม่น้ำสุโขทัย-ลก ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาคุณภาพน้ำของแม่น้ำสุโขทัย-ลกเสื่อมโทรมลงในอนาคตได้

6. การป้องกันน้ำท่วม

เมืองสุโขทัย-ลกตั้งอยู่ริมฝั่งซ้ายของแม่น้ำสุโขทัย-ลก ซึ่งเป็นแนวเขตแดนประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย สภาพพื้นที่เป็นลอนคลื่นสูงๆ ต่ำๆ สลับกันไป และมีที่ราบอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำสุโขทัย-ลก (แผนที่ 3.2) จึงประสบปัญหาน้ำท่วมซึ่งอยู่เป็นประจำ ซึ่งเป็นจุดอ่อนประการหนึ่งของการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นคลื่นลาดเอียงลงสู่แม่น้ำสุโขทัย-ลกทางตะวันออกของเมืองและการเอ่อล้นของแม่น้ำสุโขทัย-ลก ทำให้พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมซึ่งอยู่เป็นประจำ ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออาคารบ้านเรือน โดยเฉพาะในพื้นที่ริมแม่น้ำทางตะวันออกของเมือง และส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจเมือง

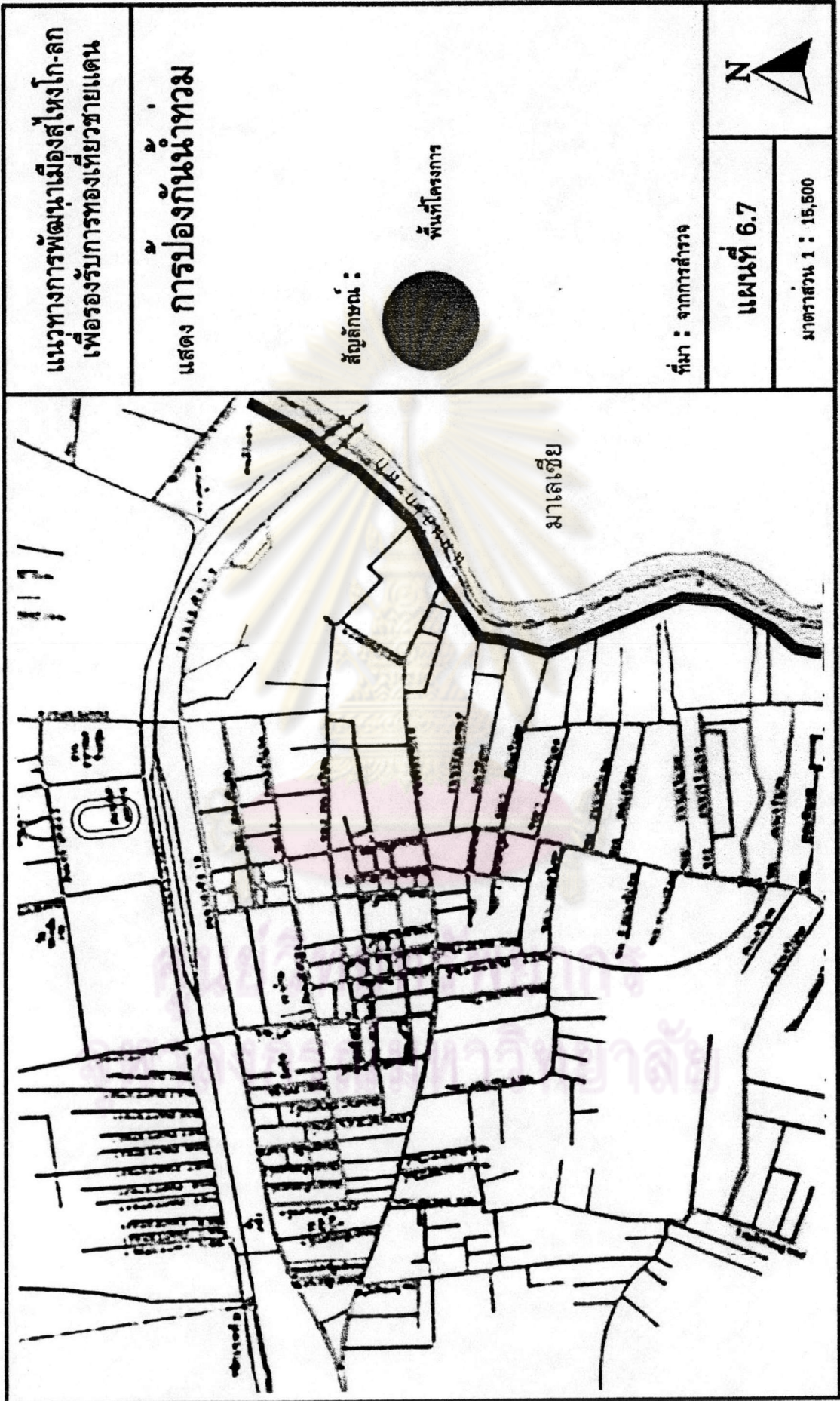
สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดน้ำท่วมในเขตเทศบาลตำบลสุโขทัย-ลก สามารถประมวลได้ดังนี้คือ

- 1) น้ำฝนที่ตกภายในตัวเมืองซึ่งเป็นพื้นที่ลอนคลื่นสูงๆ ต่ำๆ สลับกันไป ระบายออกจากตัวเมืองได้ยากเนื่องจากระบบท่อระบายน้ำในปัจจุบันมีขีดความสามารถไม่เพียงพอต่อการรับน้ำ ประกอบกับท่อระบายน้ำบางส่วนชำรุดและอุดตัน ทำให้อ่างระบายน้ำได้ไม่ดีพอ
- 2) น้ำหลากจากแม่น้ำสุโขทัย-ลก ไหลบ่าล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มบริเวณริมแม่น้ำ

การดำเนินการ

ป้องกันน้ำท่วมในเขตเทศบาลตำบลสุโขทัย-ลก โดยออกแบบระบบคันกันน้ำให้มีความสามารถป้องกันระดับของน้ำหลากในแม่น้ำสุโขทัย-ลก และระบบท่อระบายน้ำที่สามารถรองรับอัตราการไหลอันเกิดจากฝนตกหนักได้ โดยการสร้างคันดินป้องกันน้ำท่วม ริมแม่น้ำสุโขทัย-ลกตอนบน การก่อสร้างท่อระบายน้ำตามแนวคันป้องกันน้ำท่วมริมแม่น้ำสุโขทัย-ลกตอนบน และก่อสร้างสถานีสูบน้ำ เพื่อเร่งระบายน้ำฝนที่ตกในเมืองให้สามารถระบายออกไปแม่น้ำสุโขทัย-ลกได้เร็วขึ้น

เนื่องจากปัญหาอุทกภัยเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลก โดยเป็นจุดอ่อนประการหนึ่งของเมือง ซึ่งนอกจากจะเสี่ยงต่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของราษฎรแล้ว ยังจะลดความต้องการเข้ามาลงทุนในพื้นที่อีกด้วย ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและเป็นการพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและรองรับการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการดำเนินการเร่งด่วน

7. บริการพื้นฐานอื่นๆ

นอกจากการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐานต่างๆ ที่ได้เสนอไปข้างต้นแล้ว ยังมีการบริการพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมเยือนเมืองสุโขทัย-ลก ที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาในปัจจุบันและเตรียมความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกในอนาคต ได้แก่

ไฟฟ้า

ปัญหาของระบบไฟฟ้าของเมืองสุโขทัย-ลกจากการสำรวจสภาพพื้นที่และความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวมีไม่มากนัก เช่น ไฟฟ้าให้แสงสว่างบนท้องถนนบางสายติดๆ ดับๆ หรือยังไม่สว่างเท่าที่ควร ในถนนบางสาย เช่น เอเชีย 18 ช่วงจากด้านถึงหน้าโรงแรมเก็นติ้ง ถนนประชาวิวัฒน์ ช่วงแยกจกถนนเอเชีย 18 ถึงถนนชลธารเขต และในถนนเจริญเขตซอย 3 เป็นต้น

มีการดำเนินการโดยการตรวจตราซ่อมแซมระบบไฟฟ้าสาธารณะบนถนนสายต่างๆ ที่พบปัญหา โดยเฉพาะเส้นทางถนนที่เชื่อมโยงจากด้านสุโขทัย-ลกและชุมชนเมืองสุโขทัย-ลก บนถนนสายเอเชีย 18 และถนนสายสำคัญๆ ที่ตัดผ่านย่านพาณิชยกรรมใจกลางเมือง เพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจรไป-มา ภายในเมืองสุโขทัย-ลก รวมทั้งจะต้องเตรียมขยายกำลังการผลิตและปรับปรุงสายส่งไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพ สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการตรวจตราความเรียบร้อยของการจ่ายกระแสไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาในอนาคต

ประปา

เช่นเดียวกับปัญหาเกี่ยวกับระบบไฟฟ้า จากการสำรวจพื้นที่และความเห็นประชาชนและนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับบริการน้ำประปาในเมืองสุโขทัย-ลก อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและรองรับการท่องเที่ยวในอนาคต จะต้องเตรียมขยายกำลังการผลิต และปรับปรุงระบบส่งน้ำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพน้ำให้สะอาดเพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภค พร้อมทั้งจะรองรับความต้องการใช้น้ำที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

ระบบโทรศัพท์

การบริการระบบโทรศัพท์ในเมืองสุโขทัย-ลกมีปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะบ้างเพียงเล็กน้อย โดยประชาชนและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าบริการโทรศัพท์สาธารณะมีให้บริการไม่เพียงพอและขัดข้องบ่อย ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาด้านระบบโทรศัพท์ของเมืองสุโขทัย-ลก คือ จะต้องเตรียมเพิ่มหมายเลขให้เพียงพอต่อความต้องการที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต และขยายบริการโทรศัพท์สาธารณะให้ทั่วถึง ทั้งในเขตเมืองและสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการติดต่อสื่อสารแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในบริเวณที่เป็นจุดรวมกิจกรรม

ของประชาชนและนักท่องเที่ยว เช่น สวนสาธารณะทั้ง 4 แห่ง บริเวณสถานีรถไฟ บริเวณด้านสุโขทัย-ลก และในย่านพาณิชย์กรรมใจกลางเมือง เป็นต้น

ค. การพัฒนาแหล่งและสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยว

เมืองสุโขทัยเป็นเมืองการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนที่มีจุดเด่นอยู่ที่การค้าขายชายแดนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในชุมชนเมือง นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเมืองสุโขทัยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการด้วยกัน คือ การจับจ่ายสินค้าชายแดน ทั้งจากในตัวเมืองสุโขทัยและจากร้านค้าในชุมชนรัตนบุรียัง ประเทศมาเลเซีย ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย และอีกกลุ่มเป็นนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางมาพักผ่อนความบันเทิงในสถานบันเทิงภายในย่านพาณิชย์กรรมใจกลางชุมชนเมือง สุโขทัย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาสิ่งและแหล่งดึงดูดการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยจึงมุ่งให้ความสำคัญกับแหล่งและสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวข้างต้นเป็นหลัก รวมถึงการพัฒนาแหล่งและสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวแหล่งใหม่ๆ ของเมืองสุโขทัย

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน (2546) มีโครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณด้านสุโขทัย-ลก บริเวณถนนเอเชีย 18 ช่วงเชิงสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัย ให้เป็นศูนย์ราชการชายแดนสุโขทัย ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการผ่านแดน 11 หน่วยงาน ซึ่งภายในโครงการยังรวมถึงการก่อสร้างร้านค้าปลอดภาษีและศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกขนาดใหญ่ สถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การก่อสร้างปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัย รวมถึงการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนแออัดบริเวณหลังด่านให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งหมายถึงการเคลื่อนย้ายชุมชนแออัดในพื้นที่ดังกล่าวออกไปสู่พื้นที่ที่มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ดีกว่าด้วย

โครงการศูนย์ราชการชายแดนดังกล่าวเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่จะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัยเป็นอย่างมาก ได้แก่

(1) การปรับปรุงอาคารที่ทำการของหน่วยงานบริเวณด้านสุโขทัย-ลก จะเป็นการแก้ปัญหาสภาพอาคารทรุดโทรม และมีพื้นที่ให้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำพิธีการผ่านแดน รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาขอข้อมูลการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย (ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว) ไม่เพียงพอ ให้มีความสะดวกสบาย ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น

(2) การก่อสร้างปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัย จะเป็นการเพิ่มช่องทางการผ่านเข้าออกระหว่างด้านสุโขทัย-ลกและด้านสุโขทัย-รัตนบุรีซึ่งเริ่มมีปัญหาคอขวดในปัจจุบัน มีความคล่องตัวมากขึ้น

(3) การก่อสร้างร้านค้าปลอดภาษีและศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก จะเป็นการรวบรวมสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกของเมืองสุโขทัย-ลก รวมถึงสินค้าพื้นเมืองของจังหวัด

นราธิวาสและจังหวัดใกล้เคียง ให้รวมอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งเป็นการสร้างแหล่งท่องเที่ยวประเภทการจับจ่ายสินค้าแห่งใหม่ให้แก่เมือง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติรวมถึงนักท่องเที่ยวชาวไทยให้หันมาซื้อของในฝั่งไทยมากขึ้น

(4) การก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารสุโขทัย-ลก จะเป็นการอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่งแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากในปัจจุบันเมืองสุโขทัย-ลกยังไม่มีสถานีขนส่งผู้โดยสารของเมืองเป็นหลักแหล่งแน่นอน การก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารจึงเป็นการรวมบริการด้านการขนส่งเข้าสู่และออกจากเมืองสุโขทัย-ลกให้อยู่แหล่งเดียวกัน ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น รวมทั้งเป็นการลดปัญหาจราจรจากการจอดรถไม่เป็นระเบียบของรถโดยสารในชุมชนเมืองด้วย

(5) การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำสุโขทัย-ลก เป็นการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ว่างให้เกิดประโยชน์ โดยพัฒนาให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจริมน้ำ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวสำหรับการแวะพักระหว่างการเดินทางหรือพักรอการทำพิธีผ่านแดน รวมทั้งเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมืองสุโขทัย-ลกให้มีพื้นที่สีเขียวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม โครงการดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่น หรือชุมชนแออัดบริเวณหลังด่าน ทำให้เกิดโครงการเกี่ยวเนื่องอีกโครงการหนึ่งคือ การเคลื่อนย้ายชุมชนแออัดไปสู่สถานที่ที่มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ดีกว่า เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวให้ดีขึ้น และเป็นการแก้ปัญหาชุมชนแออัดในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลกด้วย

จะเห็นได้ว่าโครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณด้านสุโขทัย-ลกให้เป็นศูนย์ราชการชายแดนสุโขทัย-ลกจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกได้เป็นอย่างดี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว (ปรับปรุงอาคาร สร้างสะพาน และสร้างสถานีขนส่ง) สร้างแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ (ร้านค้าปลอดภาษี) และปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมืองสุโขทัย-ลก (ปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำ และย้ายชุมชนแออัด) เป็นหลัก

ดังนั้นในการนำเสนอการพัฒนาแหล่งและสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก จึงมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาการให้บริการของกิจกรรมที่ให้บริการเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในตัวเมือง และการขยายแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของเมืองสุโขทัย-ลกในการรองรับการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในตัวเมืองและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม และเสริมสร้างแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ เพื่อให้การพัฒนาเมืองสุโขทัย-ลกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์ตามนโยบายและแนวทางที่ได้วางไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยว

กิจกรรมที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในเมืองสุโขทัย-ลกในปัจจุบัน ถือได้ว่ามีความพร้อมอยู่พอสมควร โดยเฉพาะในด้านบริการที่พักแรม ร้านอาหาร และสถานบันเทิงต่างๆ ซึ่งมีให้

บริการจำนวนมาก และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนหาความบันเทิงจากสถานบันเทิงและร้านอาหารในเมืองสุโขทัยเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน โดยเฉพาะสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัยนั้นมีจำนวนมากถึง 126 แห่ง (2545) ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในย่านพาณิชยกรรมของชุมชน โดยมีทั้งตั้งรวมอยู่ในโรงแรมเป็นส่วนหนึ่งของบริการในโรงแรมขนาดกลางและใหญ่ และแยกตัวออกไปตั้งต่างหาก

อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าบริการที่ได้รับจากโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และสถานบันเทิงในเมืองสุโขทัยยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่องความสะอาดภายในและอัตราค่าบริการ จึงสมควรเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดแนวทางพัฒนากิจกรรมที่ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้ง 3 ประเภทของเมืองสุโขทัย เพื่อให้จำนวนเพียงพอสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยวและมีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายระหว่างที่พักอยู่ในเมืองสุโขทัย ยังผลให้มีความรู้สึกที่ดีต่อเมืองและอยากกลับมาเยี่ยมเยือนอีกในคราวหน้า โดยการยกระดับคุณภาพของการให้บริการในด้านต่างๆ ของเมืองสุโขทัย ให้มีมาตรฐานเป็นสากล ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองสุโขทัยมีความประทับใจ และสามารถแข่งขันกับพื้นที่ท่องเที่ยวอื่นในบริเวณใกล้เคียงทั้งในประเทศมาเลเซียและประเทศไทยได้ รวมถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการในเมืองสุโขทัย ซึ่งมีการรวมกลุ่มเป็นสมาคมผู้ประกอบการที่เข้มแข็ง ให้มีบทบาทในการเป็นผู้ให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

การดำเนินการ

1. จัดการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการของกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท เพื่อร่วมหารือปัญหาที่พบ แนวทางการแก้ปัญหา และร่วมกำหนดมาตรฐานการให้บริการ โดยการเชิญผู้ประกอบการโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และสถานบันเทิง ร่วมให้ความคิดเห็น เพื่อยกระดับมาตรฐานการให้บริการให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมทั้งสร้างจิตสำนึกของผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้มีความซื่อสัตย์และให้บริการที่เป็นธรรมแก่นักท่องเที่ยว และกำหนดเป็นมาตรฐานการให้บริการสำหรับกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท เพื่อรักษามาตรฐานการให้บริการอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินผลงานให้เกิดการเปรียบเทียบในส่วนที่ดี เพื่อเป็นตัวอย่างและสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติ เช่น การออกไปรับรองหรือประกาศเกียรติคุณแก่สถานประกอบการที่มีคุณภาพการให้บริการดีเด่น เป็นต้น

2. การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริการของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ และความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางเดินทาง ข้อมูลร้านอาหาร โรงแรม ฯลฯ ในพื้นที่เมืองสุโขทัยและพื้นที่ใกล้เคียง แก่พนักงานในโรงแรม ร้านอาหาร และสถานบริการต่างๆ ของเมืองสุโขทัย

3. พัฒนาศักยภาพในการรองรับการจัดประชุมสัมมนาของโรงแรมและที่พักในเมืองสุโขทัย-ลก ทั้งในระดับจังหวัด ภูมิภาค ระดับชาติ และนานาชาติ โดยการปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มปริมาณของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ห้องประชุม และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการจัดประชุม รวมทั้งพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ ให้มีความสามารถเพื่อรองรับกิจกรรมดังกล่าว

4. จัดหาแหล่งเงินทุนและสนับสนุนการลงทุนของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในท้องถิ่นเพื่อกระจายรายได้ในพื้นที่ และอำนวยความสะดวกในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มโอกาสและศักยภาพในการพัฒนากิจกรรมที่ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยผ่านบทบาทของผู้ประกอบการประเภทต่างๆ ในการให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการคงไว้ซึ่งจุดเด่นของเมืองสุโขทัย-ลกอีกประการหนึ่ง

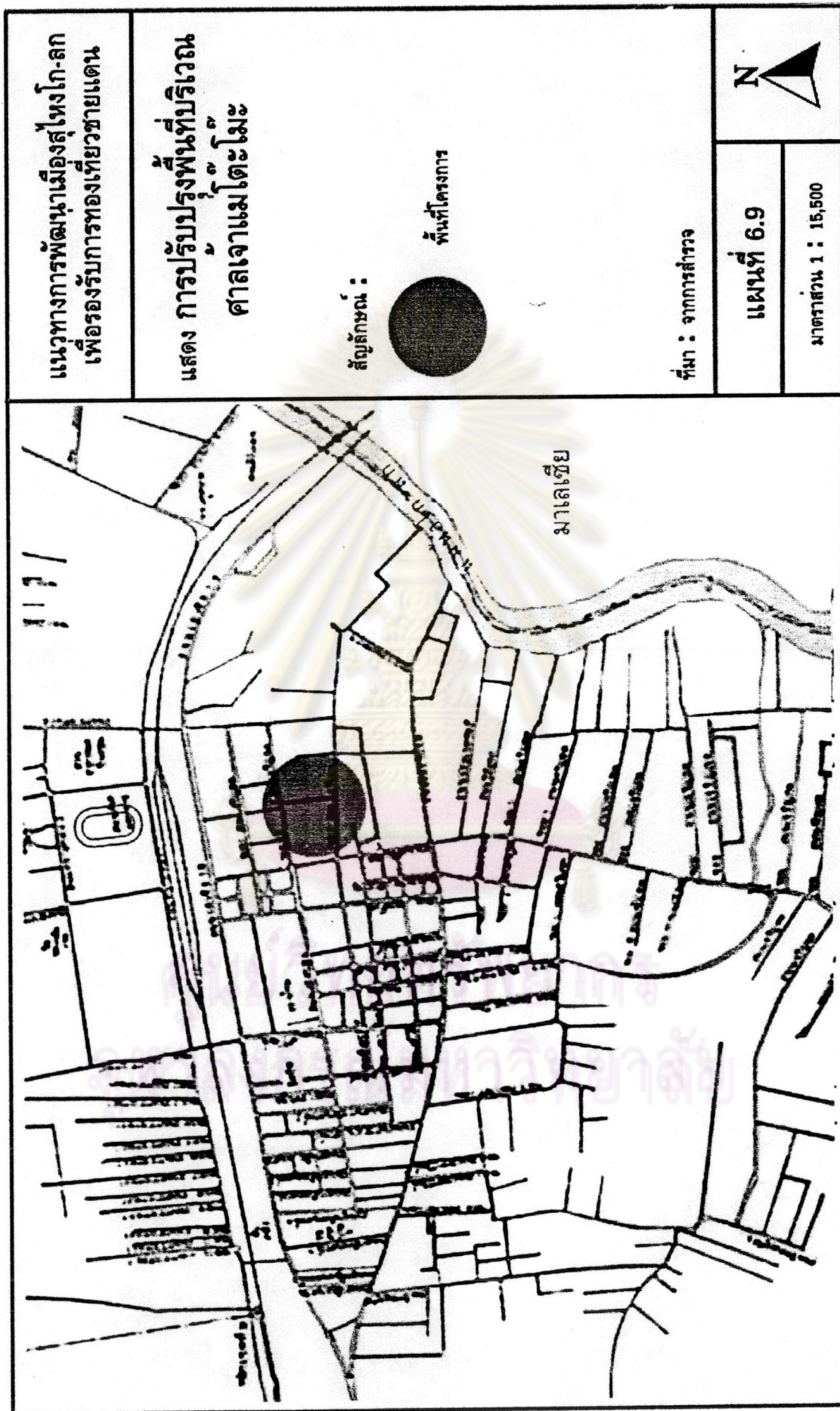
2. การปรับปรุงพื้นที่บริเวณศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ

ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวสุโขทัย-ลกมาตั้งแต่อดีต โดยในช่วงประมาณเดือนเมษายนจะมีการจัดงานประเพณีสมโภชเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะเป็นประจำทุกปี มีกิจกรรมมากมาย เช่น การออกร้านขายของ มีการจัดขบวนแห่เจ้าแม่ ขบวนสิงโต การลุยไฟ ฯลฯ ซึ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเมืองสุโขทัย-ลกในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นจำนวนมาก แม้ในช่วงเทศกาลก็จะมีประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เลื่อมใสในตัวเจ้าแม่ฯ เดินทางมานมัสการยังศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะอยู่เนืองๆ แม้จะไม่มากเท่าช่วงเทศกาลก็ตาม จึงถือได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนาและวัฒนธรรมที่สำคัญของเมืองสุโขทัย-ลกอีกหนึ่งแหล่ง

ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะมีลักษณะเป็นศาลเจ้าขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่บริเวณชอยภูธร ถนนเจริญเขต มีสภาพโดยทั่วไปค่อนข้างดี ยังไม่ปรากฏอาการชำรุดทรุดโทรมเหมือนดังอาคารที่ทำการบริเวณด้านสุโขทัย-ลก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ จึงทำให้การจัดสถานที่จอดรถค่อนข้างแคบ ไม่สามารถรองรับรถยนต์จำนวนมากได้ จึงทำให้มีปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอ ต้องนำรถไปจอดริมถนนภายในชอย ซึ่งมีขนาดคับแคบอยู่แล้วเมื่อมีรถไปจอดข้างทางพื้นที่การใช้งานบนถนนจึงมีน้อยลงไปอีก รวมทั้งยังขาดที่นั่งพักผ่อน และสุขาสำหรับนักท่องเที่ยวในบริเวณศาลฯ นอกจากนี้บริเวณทางเข้าด้านหน้าของศาลฯ ยังเป็นแหล่งรวมของสถานบันเทิงประเภทบาร์เบียร์จำนวนมากเรียงราย ซึ่งทำให้บรรยากาศของการท่องเที่ยวขัดแย้งไม่สนับสนุนซึ่งกันและกัน

การดำเนินการ

ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่บริเวณศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม เหมาะสมกับสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญคู่บ้านคู่เมืองสุโขทัย-ลก โดยการวางผังบริเวณและภูมิทัศน์ให้เป็นสัดส่วน สวยงาม โดยเน้นการบูรณะและรักษาให้คงสภาพเดิม จัดพื้นที่ไว้รองรับการท่องเที่ยวโดยการจัดให้มีที่จอดรถและที่นั่งพักผ่อน เพื่อให้สามารถรองรับและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาสักการะเจ้าแม่ รวมทั้งกาจัดทำป้ายอธิบายประวัติ ความสำคัญ และจัดทำเอกสารแนะนำ

ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะแม้จะไม่ใช่อสถานที่แรกที่นักท่องเที่ยวนึกถึงในฐานะแหล่งท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลก แต่ก็เป็นที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญของเมืองสุโขทัย-ลกที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางเข้ามาสักการะเป็นจำนวนมากไม่น้อยเช่นกัน การพัฒนาพื้นที่บริเวณศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะให้มีความสะดวกสบายและมีภูมิทัศน์ของสถานที่ที่สวยงามนอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมอีกด้วย

3. การพัฒนาพื้นที่สนามกีฬาหาราช

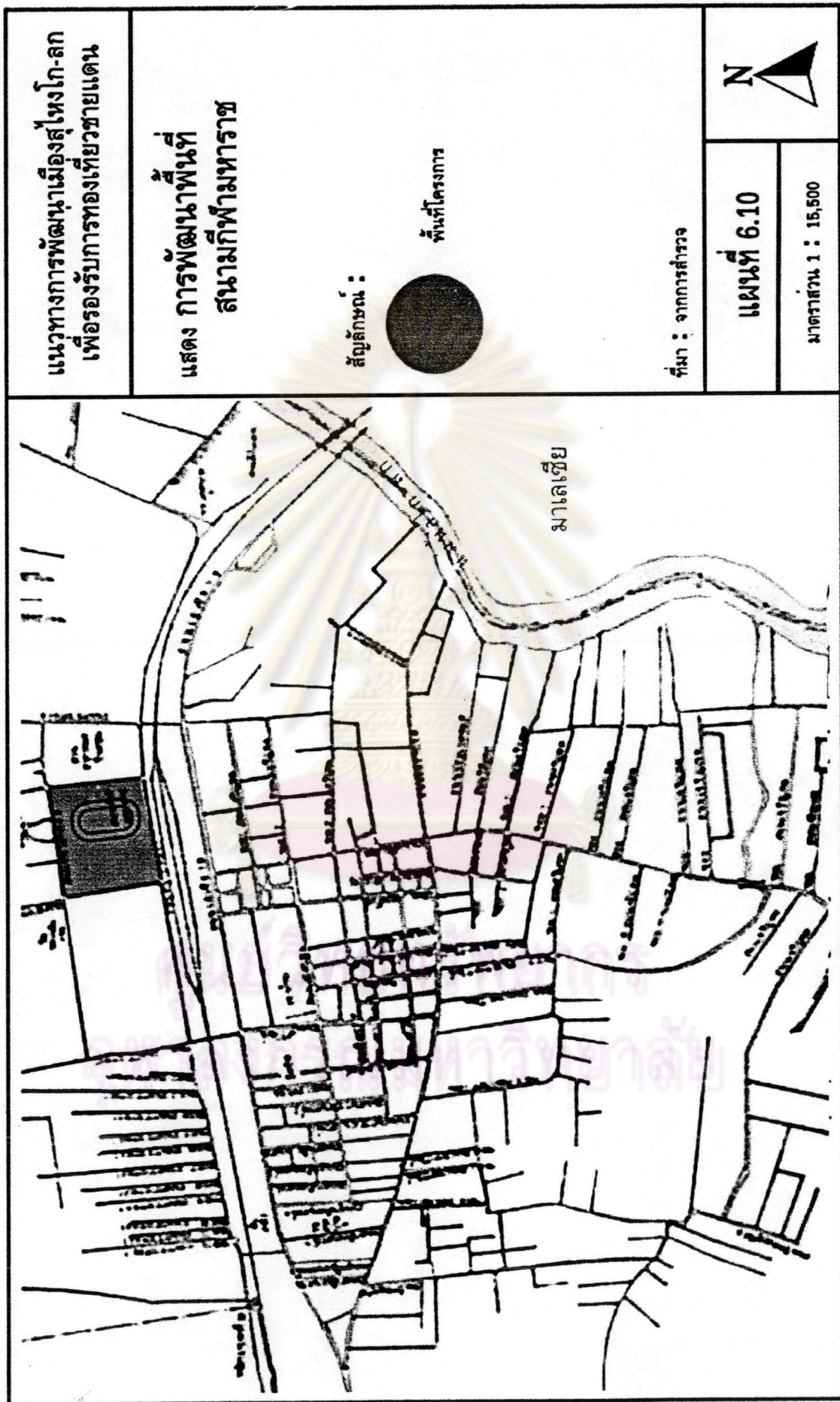
การเจริญเติบโตทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเมืองสุโขทัย-ลก มีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี งานระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้รับการปรับปรุงและขยายตามความเหมาะสมของแต่ละโครงการ แต่ในเรื่องของการกีฬา ในพื้นที่เทศบาลตำบลสุโขทัย-ลก ยังไม่มีสนามกีฬามาตรฐานที่พร้อมสำหรับการแข่งขันและออกกำลังกายของประชากรในพื้นที่หรือระหว่างพื้นที่ใกล้เคียงหรือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาปรับปรุงในเรื่องนี้ จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางด้านกีฬาของเมืองสุโขทัย-ลก ซึ่งอาจนำมาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเมืองสุโขทัย-ลกได้ นอกจากนี้ยังเป็นการบริการแก่ชุมชนอีกด้วย

สนามกีฬาหาราชตั้งอยู่บนถนนทรายทอง บริเวณฝั่งตรงข้ามสำนักงานที่ว่าการอำเภอสุโขทัย-ลก จากการสำรวจปัจจุบัน (2545) พบว่ามีลักษณะเป็นสนามกีฬาขนาดกลาง ภายในประกอบด้วย สนามฟุตบอล ลู่วิ่ง และอัฒจันทร์ 1 ด้าน สภาพทั่วไปค่อนข้างเก่า เนื่องจากขาดการดูแลรักษา และไม่ค่อยได้ใช้พื้นที่ทำกิจกรรมมากนัก มีเพียงใช้เป็นสถานที่แข่งกีฬาภายในหน่วยงาน หรือโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งหากได้มีการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นลักษณะของศูนย์กีฬาชายแดน เพื่อให้มีความสามารถรองรับการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระดับชาติหรือประเทศได้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาของเมืองสุโขทัย-ลก ก็จะเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารได้อย่างคุ้มค่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับสนามกีฬาประจำเมืองให้มีมาตรฐานสากล ที่พร้อมสำหรับการแข่งขันและการออกกำลังกาย ทั้งภายใน-นอกพื้นที่ อีกทั้งเป็นการเสริมสัมพันธ์ภาพอันดีกับประเทศเพื่อนบ้านด้วย

การดำเนินการ

อาคารบางส่วนของสนามกีฬาหาราช ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จส่วนใหญ่ยังคงขาดองค์ประกอบบางอย่างเท่านั้น ดังนั้น โครงการพัฒนสนามกีฬาหาราช ให้มีความเป็นมาตรฐานสากลนั้น จำเป็นต้องเพิ่มองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. ก่อสร้างอัฒจันทร์ประธานฝั่งตรงข้ามกับอัฒจันทร์เดิม เพื่อเพิ่มพื้นที่ผู้ชม
2. ก่อสร้างอาคารสนามกีฬาในร่ม ที่มีความยืดหยุ่นโดยสามารถจัดการแข่งขันกีฬาได้หลายชนิด อาทิ บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แบดมินตัน ฯลฯ
3. ก่อสร้างสระว่ายน้ำขนาดมาตรฐาน

สนามกีฬาพระราชเป็นสนามกีฬาประจำเมืองที่มีสภาพค่อนข้างดี ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการเดินทาง เพียงแต่ยังขาดความสามารถในการรองรับการแข่งขันกีฬาที่หลากหลาย ดังนั้น เพื่อให้สนามกีฬาพระราชเป็นสนามกีฬาที่มีมาตรฐานประจำเมือง จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการก่อสร้างอาคารทั้ง 3 แห่ง ดังที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อเพิ่มมาตรฐานการกีฬา ให้สามารถรองรับการแข่งขันกีฬาต่างๆ ที่จัดขึ้น และสามารถดึงดูดการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-โลกในลักษณะของการจัดการแข่งขันกีฬาระดับจังหวัด ชาติ และนานาชาติได้ โดยมีเทศบาลตำบลสุโขทัย-โลกเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

4. การส่งเสริมวงการท่องเที่ยว

ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม กระจายตัวอยู่ตามอำเภอต่างๆ ที่น่าจะมีศักยภาพเพียงพอในการดึงดูดนักท่องเที่ยวหากได้รับการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ ได้รู้จัก รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เหล่านั้นเชื่อมโยงสู่เมืองหลักๆ ดังเช่นเมืองนราธิวาส เมืองหาดใหญ่ และเมืองสุโขทัย-โลก ในส่วนของเมืองสุโขทัย-โลกนอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวภายในเขตอำเภอสุโขทัย-โลกที่น่าสนใจ ได้แก่ พระสิรินธร ด่านสุโขทัย-โลก และศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่สามารถเดินทางเข้าถึงได้โดยใช้ระยะเวลาไม่มากนัก ได้แก่ ด่านตาบา เกาะยาว และวัดชลธาราสিংเห ในอำเภอดากใบ น้ำตกฉัตรวาริน ในอำเภอสุนทรพลาดี น้ำตกสิรินธร พิพิธภัณฑสถานบ้านลิ๊ะจูด และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ในอำเภอแว้ง และเหมืองทองโต๊ะโม๊ะ ในอำเภอสุนทรพลาดี นอกจากนี้ยังสามารถเดินทางไปสู่มาเลเซียได้โดยผ่านด่านสุโขทัย-โลก ไปยังเมืองโกตาบารู ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐกลันตัน ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และอยู่ห่างจากด่านสุโขทัย-โลกเพียง 14 กิโลเมตร รวมถึงเดินทางเชื่อมโยงไปยังเมืองอื่นๆ ของมาเลเซียและสิงคโปร์ได้อีกด้วย โดยสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกทั้งทางรถยนต์และรถไฟ

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เข้ามาเยี่ยมชมเยือนเมืองสุโขทัย-โลก จากการสังเกตและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทั้งไทยและต่างชาตินิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-โลกและทำกิจกรรมภายในเมืองสุโขทัย-โลกเท่านั้น ทั้งการจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวไทย และการท่องเที่ยวพักผ่อนในตัวเมืองของนักท่องเที่ยวมาเลเซีย การท่องเที่ยวจึงไม่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวรอบนอกและใกล้เคียงเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงทั้งไทยและมาเลเซีย จึงควรดำเนินการเพื่อสร้างวงจรการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันต่อการพัฒนาอาชีพและรายได้ของชุมชนชายแดน

การดำเนินการ

1. การปรับปรุงถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่อยู่รอบนอกเมืองสุโขทัย-โลก ยังมีระบบถนนที่ยังไม่ได้รับการพัฒนามากนัก โดยเฉพาะเส้นทางสุโขทัย-โลก-แว้ง-

สุรินทร์ หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4057 ยังคงมีสภาพเป็นถนนลาดยางที่ขาดการดูแลรักษามาเป็นเวลานาน จึงมีสภาพไม่ค่อยดีนักเมื่อเทียบกับเส้นทางอื่นๆ โดยเฉพาะเส้นทางจากถนนใหญ่เข้าไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จึงควรมีการสำรวจตรวจตราสภาพถนนทั้งในส่วนของความกว้างของช่องทางวิ่งและสภาพผิวถนน โดยเฉพาะเส้นทางที่นำไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญๆ ได้แก่ พุทฺธิรินทร์ น้ำตกสิรินธร และน้ำตกฉัตรวาริน เป็นต้น รวมถึงการสร้างป้ายสัญลักษณ์แสดงทางและป้ายสื่อความหมายสู่แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะสากล เพื่อความเข้าใจและความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ โดยมีกรมทางหลวง และจังหวัดนราธิวาสเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

2. การจัดทำป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมายสถานที่ท่องเที่ยว เป็นการจัดทำป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมายของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญๆ ของเมืองสุโขทัย-ลก ได้แก่ ด้านสุโขทัย-ลก ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ พุทฺธิแดง ฯลฯ เนื่องจากในปัจจุบันเมืองสุโขทัย-ลกยังขาดการทำป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมายที่เป็นมาตรฐานสากล ที่จะชี้ทางและสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ได้เข้าสู่สถานที่ท่องเที่ยวของเมืองและในพื้นที่ใกล้เคียง ดังนั้นการจัดทำป้ายบอกทางและสื่อความหมายถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นมาตรฐานสากล ทั้งขนาดและภาษาที่ใช้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เทศบาลตำบลสุโขทัย-ลก อำเภอสุโขทัย และกรมทางหลวงเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

3. การประชาสัมพันธ์รณรงค์จรรยาท่องเที่ยว โดยผ่านการให้คำแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวทางผ่านพับ ข้อมูลประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ศูนย์บริการข้อมูลและข่าวสารการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ข้อมูลบน Website รวมถึงผ่านทางผู้ประกอบการนำเที่ยวในการแนะนำและให้บริการนำเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวที่หลากหลาย เพื่อสร้างทางเลือกให้นักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่บริเวณนี้ให้มากขึ้น โดยมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

ตัวอย่างวงทางการท่องเที่ยว :

- เมืองสุโขทัย-ลก - ตาบา - เกาะยาว - วัดชลธาราสิงเห - สุโขทัย-ลก
- เมืองสุโขทัย-ลก - น้ำตกฉัตรวาริน - เกาะยาว - ตาบา - สุโขทัย-ลก
- เมืองสุโขทัย-ลก - น้ำตกฉัตรวาริน - เมืองนราธิวาสหรือแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มเมืองนราธิวาส
- เมืองสุโขทัย-ลก - น้ำตกสิรินธร - พิพิธภัณฑ์ใ้ระจูด - เขื่อนทองโต๊ะโม๊ะ - สุโขทัย-ลก
- เมืองสุโขทัย-ลก - นราธิวาส - หาดใหญ่
- เมืองสุโขทัย-ลก - รัตนบุรี - โกตาบารู - สุโขทัย-ลก
- เมืองสุโขทัย-ลก - รัตนบุรี - โกตาบารู - กัวลาลัมเปอร์ ฯลฯ

ง. การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์

นอกจากการพัฒนาในด้านต่างๆ ของเมืองสุโขทัย-ลกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว อีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและไม่อาจมองข้ามได้ นั่นคือเรื่องของทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนเมืองที่เป็นพื้นที่ศึกษาของการวางแผนพัฒนานั้นเอง ประชาชนในพื้นที่เปรียบเสมือนเจ้าบ้านที่ให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว หากเมืองใดเมืองหนึ่งมีการพัฒนาทางกายภาพที่ดีพร้อม แต่ประชากรในชุมชนขาดจริยธรรมในการให้บริการ ไม่ให้ความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการ ก็จะส่งผลให้บรรยากาศในการท่องเที่ยวของเมืองนั้นไม่เหมาะสมเอื้อหนุนกับการท่องเที่ยว ในการวางแผนพัฒนาเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวของเมืองสุโขทัย-ลกก็เช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในท้องถิ่นด้วย โดยมีแนวทางดังนี้

- 1) พัฒนาบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐและเอกชน ให้เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการและเพิ่มมาตรฐานในการให้บริการทางการท่องเที่ยว เช่น การเพิ่มพูนความรู้ภาษาต่างประเทศแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ และบริการในสถานบริการต่างๆ รวมถึงการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร โรงแรมที่พักต่างๆ เพื่อไม่ให้เอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยการคิดราคาค่าสินค้าและบริการแพงกว่าปกติ และการเก็บค่านายหน้าที่ไม่เป็นธรรม เป็นต้น
- 2) เข้มงวดควบคุมขั้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้มีจิตสำนึกในการให้บริการที่ดี และไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักท่องเที่ยวในทางที่มีขอบ เช่น ตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการผลิตสินค้าพื้นบ้านและสินค้าที่ระลึกที่มีอยู่ เช่น ผลิตภัณฑ์จากผ้าปาเต๊ะ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์อาหาร ผักและผลไม้ท้องถิ่น ฯลฯ ทั้งในด้านการผลิต รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ และการตลาด ให้สามารถเป็นสินค้าเชิงสัญลักษณ์ของเมืองสุโขทัย-ลกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเห็นประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนเมืองที่ตนอาศัยอยู่
- 4) พัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน โดยการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการปฏิบัติตนเป็นเจ้าบ้านที่ดี และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว เช่น การผลิตและจำหน่ายของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น การสร้างความเข้าใจกับสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวสารที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์และบรรยากาศที่ดีต่อการท่องเที่ยว และการลงทุนในพื้นที่เมืองสุโขทัย-ลก รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจแก่ภาคเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจประเภทสถานบันเทิงเรีชมย์ในตัวเมือง เพื่อให้มีการดำเนินธุรกิจอย่างสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสังคมด้านต่างๆ เช่น ปัญหายาเสพติด และโสเภณี เป็นต้น

5) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงในท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของมาเลเซีย เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการลงทุนและการท่องเที่ยวชายแดน โดยผ่านกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มีความสอดคล้องกัน เช่น การแข่งขันกีฬาท้องถิ่น การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นต้น

6.7 ผลของการพัฒนา

เมืองสุโขทัย-ลกเป็นเมืองชายแดนที่มีบทบาทสำคัญและศักยภาพสูงในด้านการค้า-การท่องเที่ยวชายแดน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวในชุมชน ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และสถานบันเทิงต่างๆ ที่มีจำนวนมากและมีการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอย่างเข้มแข็ง ในแต่ละวันจะมีประชาชนและนักท่องเที่ยวเดินทางเข้า-ออกเมืองสุโขทัย-ลกเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากฝั่งประเทศมาเลเซีย จึงมีโอกาสในการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจและกิจกรรมบริการรูปแบบต่างๆ ได้อีกมาก อย่างไรก็ตาม เมืองสุโขทัย-ลกยังมีปัญหาหรือข้อจำกัดบางประการที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับถนนภายในชุมชน ปัญหาการขาดแคลนที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว ปัญหาขยะตกค้าง ปัญหาน้ำท่วมขัง ฯลฯ ซึ่งปัญหาที่พบส่วนใหญ่ เป็นปัญหาเกี่ยวกับบริการสาธารณะภายในชุมชน เนื่องจากขาดการวางแผนมาตั้งแต่อดีต

แนวทางการพัฒนาที่ผู้ศึกษาเสนอแนะจึงเป็นแนวทางที่มุ่งแก้ปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับกิจกรรมการค้า-การท่องเที่ยวชายแดนที่มีโอกาสการขยายตัวในอนาคตสูง รวมทั้งสร้างศักยภาพในการรองรับการขยายตัวของชุมชนและการเติบโตของการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาในส่วนของแหล่งและสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวในเมืองสุโขทัย-ลก เพื่อปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิมให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม และการขยายแหล่งหรือสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น รวมไปถึงแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยในแต่ละแนวทางประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ ดังนี้

1. การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน

- 1) การปรับปรุงถนนภายในชุมชน
- 2) การก่อสร้างสถานที่จอดรถยนต์สาธารณะ
- 3) การปรับปรุงสถานีรถไฟสุโขทัย-ลก
- 4) การกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชน
- 5) การระบายน้ำและการกำจัดน้ำเสียในชุมชน
- 6) การป้องกันน้ำท่วม
- 7) การปรับปรุงบริการพื้นฐานอื่นๆ

2. การพัฒนาแหล่งและสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยว

- 1) การพัฒนากิจกรรมที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยว
- 2) การปรับปรุงพื้นที่บริเวณศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ
- 3) การพัฒนาพื้นที่สนามกีฬาหาราช
- 4) การส่งเสริมวงจรกิจกรรมท่องเที่ยว

3. การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์

การดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาที่เสนอแนะดังกล่าว จะเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อเป็นการลดจุดด้อยของพื้นที่ และเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาเมืองในอนาคต เพื่อให้มีความสามารถในการรองรับการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยวชายแดนที่มีแนวโน้มขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในเมืองสุโขทัยได้อย่างเหมาะสมต่อไป

6.8 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

ในการวางแผนแนวทางการพัฒนาเมืองสุโขทัยเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดนให้ได้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ชุมชน จะเกิดขึ้นได้และสามารถตอบสนองนโยบายทุกๆ ด้านได้ก็ต่อเมื่อชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน โดยเฉพาะประชาชนผู้อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนเมืองสุโขทัย และผู้ประกอบการในธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยว อาทิเช่น ผู้ประกอบการโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร รวมถึงธุรกิจอื่นๆ เช่น ค้าขาย เป็นต้น เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการวางแผนพัฒนา ไม่ว่าจะผ่านทางบวกหรือทางลบ โดยเฉพาะหากมีการเปิดโอกาสให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและความต้องการในกระบวนการวางแผนตั้งแต่ต้น ก็จะสามารถลดปัญหาความขัดแย้งหรือการต่อต้านจากชุมชนได้อีกด้วย

การมีส่วนร่วมในกระบวนการของประชาชนในท้องถิ่นดังกล่าว เป็นสิ่งสำคัญที่ควรให้ความสำคัญในกระบวนการวางแผน ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม เพราะประชาชนมีฐานะเป็นเจ้าของพื้นที่ที่จะมีบทบาทในการร่วมกันดูแล ร่วมมือการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ในแผน หรือต่อต้านการดำเนินการหากเห็นว่าการดำเนินการตามแผนดังกล่าวจะทำให้เขาต้องเสียผลประโยชน์ ทั้งทางสังคมหรือเศรษฐกิจ และยังสามารถเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน นอกจากนี้หากมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมมาก หรือมีอำนาจเพียงพอในการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนในท้องถิ่นของตน จะช่วยให้ นอกจากจะช่วยให้การดำเนินการตามโครงการประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้นแล้ว ยังเป็นการช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนได้ดี ด้วยการพัฒนาคนให้มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ สร้างแนวคิดตามหลักประชาธิปไตย รวมถึงสร้างจิตสำนึกในการร่วมพัฒนาถิ่นฐาน อีกทั้งหากการวางแผนประสบความสำเร็จ ผลประโยชน์ก็จะตกอยู่กับประชาชนในพื้นที่มากกว่าใคร

อื่นๆ โดยจะสามารถจัดสรรผลประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม และเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนมากขึ้น
อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในระยะแรก ภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว
ที่เกี่ยวโยงที่ทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อช่วยลดปัญหาความเห็นไม่ตรงกันของทั้งสองกลุ่ม ซึ่ง
มักเกิดขึ้นได้ง่ายในการดำเนินการระยะแรกๆ

ในการศึกษาครั้งต่อไป นอกจากควรให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท
และส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนพัฒนาตั้งแต่ขั้นแรกแล้ว การเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวของ
พื้นที่ชายแดนภาคใต้และการท่องเที่ยวของประเทศมาเลเซีย โดยมีเมืองสุโงโกลเป็นศูนย์กลางทางฝั่ง
จังหวัดนราธิวาส เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะจะก่อให้เกิดวงจรการท่องเที่ยวชายแดนที่เชื่อมโยง
ทั้งสองประเทศเข้าด้วยกัน และเป็นจุดเริ่มต้นที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย